

© AG Real Estate

Jaarverslag 2016 voor de Vlaamse regering

Missie en visie van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap

► Missie

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap streeft naar het bereiken van maximale leerwinst, een totale persoonlijkheidsontwikkeling, actief burgerschap en individueel welbevinden. Wij focussen op wat mensen verbindt en leren kinderen, jongeren en volwassenen samenleven over de grenzen van verschillen heen. Zo maken we van de school een betekenisvolle leer- en leefomgeving die bijdraagt tot een meer rechtvaardige samenleving: een vrije democratie met actieve burgers waarin elke persoon gelijke kansen heeft om zich maximaal te ontplooiën.

Om dit te realiseren willen wij

- voor iedereen een gediversifieerd en voldoende geografisch gespreid onderwijsaanbod van hoge kwaliteit organiseren en waarborgen;
- op een actieve wijze en met alle belanghebbenden de brede school bewerkstelligen;
- de gedecentraliseerde organisatie van ons onderwijs democratisch uitbouwen en voortdurend optimaliseren;
- onderwijsvernieuwend denken stimuleren, voor zover het verantwoord en realistisch is en de basisopdracht bevordert.

► Visie

Het GO! wil de school van zijn dromen realiseren. Dit houdt het volgende in:

- De school van de toekomst biedt kwaliteitsvol onderwijs aan een culturele mix van leerlingen en cursisten.
- De school is een prettige leer- en leefomgeving waarin kinderen, jongeren en volwassenen samen leren samenleven op basis van wederzijds respect en gelijkwaardigheid.
- De school als pluralistische entiteit weerspiegelt de maatschappij en zet in op gelijke onderwijskansen. Ze focust op het brede maatschappelijke leven en stelt het welbevinden van iedereen centraal.
- De school zet haar deuren open voor de wereld en maakt een leven lang en levensbreed leren mogelijk.
- De school van de toekomst is een nieuwe leeromgeving die de modernste ICT-applicaties overal en voor iedereen ter beschikking stelt in een toegankelijk multifunctioneel en duurzaam schoolgebouw.
- De school van de toekomst is volledig geïntegreerd in de maatschappij, ze heeft nauwe banden met de bedrijfswereld en de culturele, sociale en economische sectoren.
- In de school van de toekomst werkt de leerkracht inspirerend. De leerkracht maakt de jongeren wegwijs in een ambitieus leerproces met als doel maximale leerwinst te realiseren, rekening houdend met de talenten, interesses en individuele leermogelijkheden van elkeen.

► Waarden

Het GO! zet in op het samen leren samenleven op basis van respect, openheid, gelijkwaardigheid, oprechtheid, betrokkenheid en engagement, waarden die de bouwstenen vormen voor opvoeding tot actief burgerschap.

Ons charter: het pedagogisch project van het GO! (kortweg: PPGO!)

Het PPGO! is het basisdocument waarin de grondbeginselen, de waarden en de algemene doelstellingen van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap zijn opgenomen. Het is een richtingwijzer en referentiekader om lerenden te begeleiden in hun persoonlijke ontplooiing enerzijds en in hun ontwikkeling naar samenleven in diversiteit en harmonie anderzijds. Het PPGO! biedt daarmee niet alleen een basis voor kwaliteitsvol onderwijs en opvang, maar het is ook een ruimer maatschappelijk project omdat het door een brede vorming van de gehele persoonlijkheid bijdraagt aan het samenleven.

► Basisbeginselen

Het GO! voedt op tot actief burgerschap door respect, oprechtheid, gelijkwaardigheid, openheid, engagement en betrokkenheid te bewerkstelligen.

Het PPGO! staat voor een dynamisch mens- en maatschappijbeeld. Het PPGO! beoogt gelijke kansen bij de maximale ontplooiing en vorming van persoonlijkheden. Daarbij streven we ernaar dat wie in het GO! gevormd en ontwikkeld is de volgende eigenschappen heeft:

- kijkt met een open geest, zonder vooroordelen, en toont belangstelling en respect voor ieders mening en bestaande verschillen;
- toont zich authentiek en integer in het samenleven met anderen, door eerlijk en respectvol uit te komen voor eigen ideeën en overtuigingen;
- huldigt de gelijkwaardigheid van mensen en de emancipatie van elk individu niet enkel als principe, maar spant zich ook in om ze te verwezenlijken;
- is betrokken bij de sociale werkelijkheid, dat wil zeggen:
 - eerbiedigt de universele rechten van de mens en zijn fundamentele vrijheden en draagt bij tot hun realisatie;
 - handelt volgens democratische waarden en instellingen;
 - verzet zich tegen maatschappelijke ongelijkheden en zet zich in voor sociale rechtvaardigheid.
- is mondig en kritisch en kan ideeën helder, genuanceerd en respectvol uiten;
- is bereid om een leven lang en levensbreed te leren.

Met het PPGO! wil het GO! elk individu gelijke kansen bieden om zich te ontwikkelen. Wij gaan daarbij niet uit van een vaste standaard maar spelen in op verschillen; lerenden krijgen pedagogische, didactische en sociaal-emotionele ondersteuning afgestemd op de eigen talenten, mogelijkheden en behoeften. Het PPGO! streeft de totale ontplooiing van de persoon na via het verwerven van kennis en inzicht en het ontwikkelen van vaardigheden en attitudes. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar het ontwikkelen van een open geest, een kritische en creatieve houding ten aanzien van mens, natuur en samenleving, en actief burgerschap.

Elk mens is uniek, alle mensen zijn gelijkwaardig. In iedere onderwijs- en opvoedingssituatie moeten de individuele mogelijkheden van elke lerende tot hun recht komen. Iedereen heeft recht op gelijke ontwikkelingskansen. Rekening houden met eigen mogelijkheden en interesses wil enerzijds zeggen dat beperkingen en contextgebonden achterstanden worden gemilderd of weggewerkt door aangepaste ondersteuning. Anderzijds worden kinderen, jongeren en volwassenen ook maximaal uitgedaagd en geprikkeld in hun specifieke talenten. Het GO! tracht met andere woorden bij alle lerenden maximale ontwikkeling, leerwinst en welbevinden te bereiken.

De aandacht voor gelijke kansen toont hoe in ons opvoedingsproject de vorming van lerenden onlosmakelijk verbonden is met het veranderen van de samenleving. Die complexe samenhang tussen individu en samenleving heeft twee componenten:

- Enerzijds bereidt het GO! lerenden voor op het samenleven. Door in te zetten op voorgenoemde waarden wil het GO! mee bouwen aan de samenleving van de toekomst: een vrije democratie met actieve burgers waarin het samenleven centraal staat. Dit is slechts haalbaar als de vorming van het individu voldoende breed is, met aandacht voor zowel wetenschappelijke en technologische, sociaal-culturele als ethische componenten in een gezond evenwicht. Door die brede vorming leren kinderen, jongeren en volwassenen het doel en de zin van hun handelen inzien; het stelt hen in staat om zich kritisch op te stellen tegenover zichzelf en het maatschappelijke gebeuren en in vrijheid verantwoordelijkheid te dragen.
- Anderzijds positioneert het GO! zich met zijn pedagogisch project in de samenleving. Het universele recht op onderwijs veronderstelt dat de samenleving in maximale ontplooiings- en participatiekansen voorziet voor elk individu, volgens zijn of haar mogelijkheden. Dit recht is voor het GO! onlosmakelijk verbonden met het nastreven van gelijke kansen en het tegengaan van maatschappelijke uitsluiting. Door te focussen op wat mensen verbindt en kinderen, jongeren en volwassenen te leren samenleven over de grenzen van verschillen heen maken we van de school een betekenisvolle leer- en leefomgeving die bijdraagt tot een meer rechtvaardige samenleving.

► **Samen leren samenleven: neutraliteit als uitgangspunt voor actief burgerschap**

Het GO! heeft de grondwettelijke opdracht om neutraal onderwijs aan te bieden. Dat betekent dat de filosofische, ideologische en levensbeschouwelijke opvattingen van de lerenden en hun ouders geëerbiedigd worden. Neutraliteit betekent niet dat individuen neutraal of kleurloos zijn maar wel dat we uitgaan van een diversiteit aan levensbeschouwelijke perspectieven. Het GO! engageert zich tot neutraliteit en creëert daartoe een leer- en leefomgeving die uitgaat van de gelijkwaardigheid van levensbeschouwelijke overtuigingen, zonder de ene of andere overtuiging als richtinggevend naar voren te schuiven. De waarden die het GO! ondersteunt, bieden de zekerheid van een kader van neutraliteit dat noodzakelijk is om een dialoog tussen verschillende levensbeschouwingen op voet van gelijkwaardigheid mogelijk te maken: vrijheid, gelijkheid en solidariteit; gelijkwaardigheid van de seksen; scheiding van kerk en staat; vrijheid van gedachte en geweten van allen, waarbij elke persoon vrij is om een bepaalde levensbeschouwelijke overtuiging aan te nemen.

Het GO! creëert voor de lerenden de mogelijkheden om hun eigen individuele persoonlijkheid te ontwikkelen, hun eigen keuzes te leren maken en vormt hen als burgers in een democratische samenleving. Neutraliteit is daarbij als volgt gedefinieerd:

- lerenden de waarden bijbrengen die eigen en gemeenschappelijk zijn aan onze democratische samenleving en rechtsstaat;
- lerenden beschermen tegen elke vorm van druk die hen zou verhinderen om eigen keuzes te maken;
- actief optreden tegen vormen van discriminatie of uitsluiting op basis van geslacht, geaardheid, etniciteit, overtuiging en andere kenmerken;
- geen enkel onderwerp bij voorbaat uitsluiten van behandeling tijdens de lessen of van wetenschappelijke en pedagogische vraagstelling, om zo de openheid voor de diversiteit van visies in de samenleving te waarborgen.

Mensen met uiteenlopende overtuigingen zijn welkom in het GO! en hun eigenheid wordt er gerespecteerd voor zover zij de wetgeving in ons land respecteren, zich mee inzetten om kinderrechten en mensenrechten voor elke persoon waar te maken en actief betrokken zijn bij de grondwaarden en doelstellingen van het PPGO!. Het GO! beschouwt het actief

omgaan met alle vormen van diversiteit als een belangrijke uitdaging en een toegevoegde waarde bij het realiseren van zijn opdrachten. Actief burgerschap wordt op de eerste plaats gekenmerkt door een actief pluralistische basishouding en de verwachting van wederkerigheid. Het GO! stelt het samen leren samenleven als een kernopdracht voorop, en benadrukt daarmee dat alle mensen in onze samenleving over bestaande verschillen heen met elkaar verbonden zijn door gemeenschappelijke grondrechten en democratische basiswaarden.

► Engagementsverklaring

Door in te zetten op voorgenoemde waarden en doelstellingen wil het GO! mee bouwen aan de samenleving van de toekomst: een vrije democratie met actieve burgers waarin het samenleven centraal staat en elke persoon gelijke kansen heeft om zich maximaal te ontplooiën. De GO! school is een school van de gemeenschap en voor de gemeenschap. Dat veronderstelt niet alleen een pedagogisch project, maar ook een brede participatie.

Via zijn beleid voorziet het GO! in kansen om democratische deelname aan de totstandkoming en uitvoering van beleidsbeslissingen mogelijk te maken. Het wil lerenden, ouders, personeel en bestuurders van het GO! aanzetten tot nadenken en betrokkenheid bij de maatschappelijke realiteit en de dagelijkse onderwijspraktijk. Het vertaalt het PPGO! in standpunten, actieplannen, school- en andere reglementen en de cultuur binnen zijn instellingen. Het PPGO! is dynamisch in zijn toepassing, afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen, specifieke contexten, nieuwe wetenschappelijke inzichten of veranderende pedagogische behoeften.

In de scholen en instellingen van het GO! dragen alle lerenden, ouders, personeel en bestuurders er actief toe bij om de grondbeginselen, waarden en doelstellingen uit het PPGO! en de neutraliteitsverklaring van het GO! effectief te realiseren en na te leven of te doen naleven.

¹ Of voorziening

Samenvatting

Het GO! heeft in 2016 zijn rol als verstrekker van het onderwijs van en voor de Vlaamse gemeenschap ruimschoots waargemaakt. Qua aantal leerlingen blijft het GO! vooruitgaan. In het leerplichtonderwijs hebben we de kaap van 200.000 leerlingen gerond, ondanks de dalende geboortecijfers. Steeds meer ouders en volwassen cursisten raken overtuigd van de kwaliteit van ons pedagogisch project (PPGO!), dat we in het begin van het afgelopen jaar in een vernieuwde versie in het Vlaams Parlement feestelijk hebben voorgesteld.

We hebben het vernieuwde PPGO! aangegrepen om het strategisch plan 20 2.0 nog scherper te stellen. Actief burgerschap heeft een centrale plaats in het PPGO!, maar het is ook een fundamenteel element van de eerste van onze vijf strategische doelstellingen. We hebben niet enkel de GO! burgerschapsbooster, maar ook een leerlijn 'actief burgerschap' voor het secundair onderwijs uitgewerkt. Tegelijkertijd werd via het prioritaire actieplan 'Preventie en opvolging radicalisering en polarisering' basisvorming rond het thema gegeven aan sleutelfiguren in alle scholen van het GO!.

2016 was voor het GO! een zeer actief, dynamisch en productief jaar. Maar als we kijken naar de middelen - qua personeel en financiën - die we van de overheid ontvangen om onze opdracht te vervullen, is de balans veel minder positief.

Werkingsmiddelen

Het verheugt ons dat we elk jaar meer leerlingen mogen verwelkomen, maar de werkingmiddelen die we daarvoor krijgen, groeien niet evenredig mee. Ook in het deeltijds kunstonderwijs daalt het bedrag per leerling jaar na jaar. Wij vragen dat het bedrag van de dotatie wordt opgetrokken naar de reële kostprijs van een leerling in het deeltijds kunstonderwijs.

Ondanks haar belofte in 2009, trekt de overheid nog altijd geen dotatie uit voor de GO! internaten van het buitengewoon onderwijs. We dringen erop aan dat de jarenlange onderfinanciering op korte termijn wordt rechtgezet.

Human resources

Op het vlak van HR-middelen blijven wij uiterst bezorgd over de continuïteit in de dienstverlening van de administratieve diensten de komende jaren. Ondanks al onze inspanningen om het personeelsplan te reduceren en de kerntaken nog scherper af te lijnen, stellen we vast dat de opeenvolgende personeelsbesparingen een rechtstreekse impact dreigen te hebben op onze kansen om de taken die ons bij bijzonder decreet zijn opgelegd uit te voeren. Volgens de methodiek die in het voorzitterscollege werd uitgewerkt en waarbij het GO! mee in de besparingsdoelgroep werd gevat, moest het aantal koppen tegen het eind van de legislatuur gereduceerd worden tot 222. Door de beperking van de financiële middelen telde het GO! eind 2016 nog 198 koppen.

Infrastructuur

De structurele onderfinanciering voor het beheer van het patrimonium die al jaren aansleept, heeft tot gevolg dat de gebouwen van het GO! geleidelijk maar ontegensprekelijk aftakelen. Wij werken zelf een globaal en geïntegreerd infrastructuurbeleidsplan uit om het structurele probleem gedeeltelijk te verhelpen. Maar vanwege de overheid is er een heuse inhaalbeweging nodig om tot een aanvaardbare basiskwaliteit in elke school te komen.

Wij loven graag de inspanningen die Onderwijs levert om extra middelen te genereren voor capaciteitsuitbreiding, voor Scholen van Morgen, het Klimaatfonds e.d. Maar ze brengen telkens opnieuw tal van praktische problemen met zich mee. Uiteindelijk blijft er vaak weinig tijd over om de beste projecten te bepalen. Ad hoc verspreide budgetten en maatregelen maken het ons niet eenvoudig om de juiste beleidskeuzes op langere termijn te maken.

Ten slotte vragen we aandacht voor het feit dat we de eigen middelen uit de verkoop van gebouwen nog altijd pas twee jaar na het jaar van ontvangst mogen vastleggen. Wij vragen om deze regel, die ons eertijds werd opgelegd, op te heffen.

Inhoud

1. Speerpunten	9
2. Ondersteuning en dienstverlening aan het onderwijsveld	19
3. De Raad GO!	28
4. De positie van het GO! in het Vlaamse onderwijslandschap	33
5. Infrastructuur	42
6. Personeelsbewegingen in de centrale administratieve diensten	50
7. Werkingsmiddelen	52
8. Samen zorg dragen voor klachten	62

1. Speerpunten

Strategisch Plan GO! 20 2.0

Situering

Het Strategisch Plan GO! 20 2.0 is geactualiseerd. De focus is aangescherpt en er zijn minder doelstellingen. Het strategisch plan is nog meer ontwikkeld als een overkoepelend verhaal. Het geeft nu richting aan de hele organisatie of werking, d.w.z. dat ook de reguliere werking wordt ingezet om de doelstellingen te realiseren. Het aantal strategische projecten is beperkt en er zijn prioritaire acties afgebakend.

Afbakening planningsfase

Met het PPGO! als uitgangspunt werden de volgende strategische doelstellingen vastgelegd:

- SD 1: Het GO! vormt leerlingen en cursisten tot kritische burgers die samen leren en samen leven in een continu veranderende maatschappij.
- SD 2: Het GO! garandeert kwaliteitsvol onderwijs voor iedereen.
- SD 3: Elke medewerker van het GO! is een geëngageerde professional.
- SD 4: De bestuurlijke organisatie van het GO! is efficiënt, performant en wendbaar.
- SD 5: Het GO! streeft naar inspirerende, innovatieve en kwaliteitsvolle scholen door middel van een strategisch infrastructuurbeleid.

Er werd bepaald door welke projecten en prioritaire acties deze doelstellingen zullen worden gerealiseerd. Voor alle projecten en acties werden voorstellen uitgewerkt. Tijdens het Raadsseminarie van 3 & 4 juni werd geregelde rapportering afgesproken over de voortgang van specifieke prioritaire acties en jaarlijkse rapportering over het geheel.

Afbakening uitvoeringsfase

Na het Raadsseminarie werd de verdere uitrol van het strategisch plan uitgetekend. Rollen, verantwoordelijkheden en timing in dit proces werden verder uitgewerkt.

Voor elk project en elke prioritaire actie werd een inhoudelijke trekker aangeduid, die het project of de actie binnen de gestelde timing moet realiseren en de indicatoren moet opvolgen. De projecttrekkers kunnen gebruikmaken van de gestandaardiseerde projectmethodologie (vertaald op maat van het GO!). De plannings- en monitoringstool TRAJECT bevat een module voor projectbeheer waarin de standaardmethodologie wordt gevolgd. Op die manier vermijdt men het gebruik van verschillende sjablonen, zodat de planlast vermindert. De afdeling Beleid & Strategie coördineert globaal de acties en indicatoren en bewaakt de voortgang. De afdelingshoofden volgen de werkzaamheden van de trekkers binnen hun afdeling op. De directieraad bewaakt het overzicht, de mijlpalen en de onderlinge samenhang van de strategische doelstellingen en prioritaire acties en stuurt bij waar nodig.

Overzicht opgestarte projecten of acties en realisaties

De volgende projecten of acties (per strategische doelstelling) werden opgestart:

SD1:

- Leerlingenparlement en tweedaagse PPGO! Live, voorjaar 2017
- Basispakket preventie radicalisering voor alle scholengroepen (zie verder)
- Visietekst 'Actief burgerschap' (zie verder)
- Burgerschapsbooster (zie verder)
- Leerlijn Actief burgerschap (zie verder)

SD2:

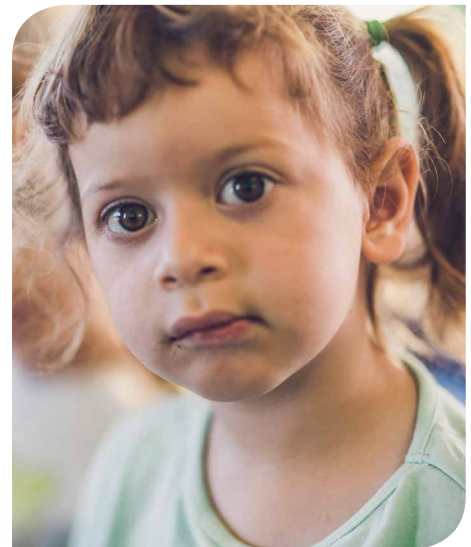
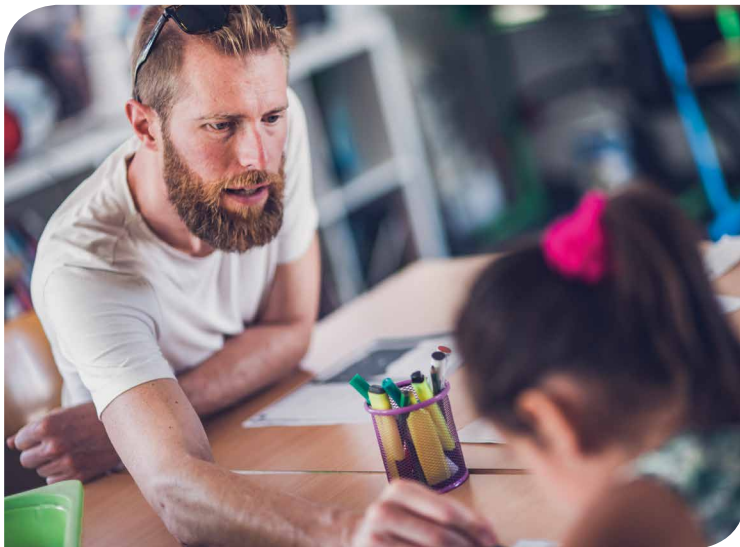
- Project 'Groei' om scholen en scholengroepen te ondersteunen bij hun communicatie met nieuwe ouders en leerlingen
- Voorstel matrix 2e en 3e graad modernisering SO (zie hoofdstuk 'Ondersteuning en dienstverlening aan het onderwijsveld')
- Visietekst 'Leerlingenbegeleiding'
- Visietekst 'Inclusief onderwijs' (+ implementatieplan) (zie verder)
- Visietekst 'STEM' (zie verder)
- Doorstroominitiatieven rond onderwijsloopbaanbegeleiding, d.w.z. een actieplan op basis van inzicht in de behoeften van leerlingen om via duurzame didactische activiteiten de doorstroming van het basis- naar het secundair onderwijs (en later van de 1ste naar de 2de en van de 2de naar de 3de graad SO) te verhogen

SD 3:

- Opstart HR-netwerk (zie hoofdstuk 'Ondersteuning en dienstverlening aan het onderwijsveld')
- Afbakening rollen, taken, inhouden van het HR-netwerk

SD 4:

- Verfijning outputindicatoren en aanzet effectindicator – onderdelen van een dashboard voor rapportage over het management om het beleidvoerend vermogen van het GO! als net te versterken
- Tweedaagse PBD over stappenplan implementatie ROK ²
- Verdere stappen in dossier 'Bestuurlijke optimalisatie' (zie verder)
- Opstart GO! intern kerntakendebat om de missie en het pedagogisch project van het GO! nog beter te realiseren en het GO! als het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap nog sterker te maken
- Strategisch IT-plan goedgekeurd, tweejaarlijks operationeel IT-plan in uitvoering om het digitaal denken en handelen in de scholen(groepen) en centrale diensten te vernieuwen en ondersteunen (onder meer door verdere uitbouw van het lerend netwerk, de realisatie van GO! pro, het kennisplatform voor de GO! professional, en de vernieuwing van de website)
- Start proefproject binnen GO! 3.0 (zie verder)

SD 5:

- Projectvoorstel globaal infrastructuurbeleidsplan (zie hoofdstuk 'Ondersteuning en dienstverlening aan het onderwijsveld')
- Projectvoorstel monitoringsysteem voor vastgoedkenmerken (zie hoofdstuk 'Ondersteuning en dienstverlening aan het onderwijsveld')
- Projectvoorstel beheersplan monumenten waarin het GO! een globale aanpak uitwerkt voor het beheer van de monumenten
- Bijsturing integraalplannen (zie hoofdstuk 'Ondersteuning en dienstverlening aan het onderwijsveld')

Afbakening evaluatiefase

Er wordt gemonitord of projecten en acties vooruitgang boeken, resultaten opleveren die aan de verwachtingen voldoen én of ze een coherent geheel vormen waardoor de doelstellingen worden gerealiseerd. De resultaten van de monitoring worden geëvalueerd en er worden verbetervoorstellen geformuleerd.

Daarnaast zal het strategisch plan regelmatig worden geactualiseerd op basis van externe ontwikkelingen en de eigen beleidsagenda.

Vernieuwd PPGO! 'Samen leren samenleven'

Op 19 januari is in het Vlaams Parlement het vernieuwde pedagogisch project van het GO! 'Samen leren samenleven' aan de buitenwereld voorgesteld. Dit aangepaste PPGO!, inclusief de vernieuwde Neutraliteitsverklaring en Verklaring van Gehechtheid aan het GO!, is het resultaat van een participatief traject bij onze professionals, ouders, leerlingen en cursisten.

Het PPGO! is het basisdocument waarin de grondbeginselen, de waarden en de algemene doelstellingen van het GO! zijn opgenomen. Met deze vernieuwde versie zetten we geen fundamentele koerswijziging in, maar herbevestigen we onze uitgangspunten: jonge mensen reële kansen bieden, segregatie tegengaan, talenten ontwikkelen en elk talent gelijkwaardig behandelen.

Wel maken we bewust de omslag van actief pluralisme naar actief burgerschap. Hiermee gaan we een stap verder dan in het verleden en stellen we ons minder vrijblijvend op. 'Actief burgerschap' wordt gekenmerkt door een actief pluralistische basishouding, maar voegt daar de dimensies van betrokkenheid en wederkerigheid aan toe - een beklemtoning van het woord 'samen' in 'samen leren samenleven'. Ons PPGO! neemt neutraliteit als uitgangspunt voor actief burgerschap, omdat neutraliteit een voorwaarde is om het samenleven op grond van gelijkwaardigheid mogelijk te maken. Die gelijkwaardigheid is voor het GO! een voorwaarde om het democratisch samenleven vorm te geven.

Tegelijk met de lancering van het PPGO! anno 2016 werd de brochure 'Samen leren samenleven. Ons pedagogisch project' verspreid.

Communicatietraject

Daarop volgde een communicatietraject dat bestond uit een informerende en vervolgens een sensibiliserende golf, met acties gericht op alle GO! betrokkenen. Via filmpjes, het GO! magazine en nieuwsbrieven raakte het vernieuwde PPGO! verder bekend, zowel in ons onderwijsveld als erbuiten.

In het voorjaar lichtte de afgevaardigd bestuurder in zes zgn. 'netwerken XL' (regionale netwerksessies) onze geactualiseerde missie toe. Op 1 september hebben alle GO! professionals in heel Vlaanderen en Brussel het vernieuwde PPGO! ondertekend. In oktober werd een oproep gelanceerd om deel te nemen aan de PPGO! wedstrijd, waarbij scholen aan de hand van een filmpje tonen hoe zij 'Samen leren samenleven' in de praktijk waarmaken. Na een publieksstemming onder vijf genomineerden werd de uiteindelijke winnaar bekendgemaakt tijdens het tweedaagse evenement 'PPGO! Live' in april 2017.

De implementatie van het vernieuwde PPGO! maakt deel uit van de eerste strategische doelstelling van ons strategisch plan 20 2.0: 'Het GO! vormt leerlingen en cursisten tot kritische burgers die samen leren samenleven in een continu veranderende maatschappij'.

Actief burgerschap staat centraal

In december heeft de Raad van het GO! de visietekst 'Actief burgerschap' goedgekeurd. Die visie vormt het kader bij de manier waarop we leerlingen kunnen vormen tot actieve, mondige en kritische burgers die zich verbonden voelen met onze samenleving. We doen een beroep op lerenden, ouders, personeel en bestuurders om mee te bouwen aan de samenleving van de toekomst: een vrije democratie met actieve burgers waarin het vreedzaam samenleven centraal staat en elke persoon gelijke kansen heeft om zich maximaal te ontplooiën.

Voor het GO! betekent actief burgerschap dat burgers op een actieve manier mee vormgeven aan de samenleving en aan hun plaats binnen die samenleving. Kritisch nadenken, democratisch handelen en actief participeren aan onze samenleving zijn daar een deel van.³

Voor de manier waarop we (willen) deelnemen aan de samenleving en het samenleven, zijn onze zes kernwaarden richtinggevend:

- handelen vanuit een **respectvolle** houding;
- zich **oprecht** openstellen tegenover anderen;
- elkaar behandelen op grond van **gelijkwaardigheid**;
- op een **open** manier met elkaar communiceren;
- **geëngageerd** en **betrokken** zijn.

Elk van deze waarden veronderstelt wederkerigheid: het is niet alleen het gedrag dat we voor onszelf vooropstellen, maar tegelijk ook wat we van anderen verwachten, om op die manier bij te dragen tot het vreedzaam samenleven.

Met de centrale plaats van actief burgerschap in ons PPGO! bouwen we bewust verder op de rijke GO! traditie rond het stimuleren van actief burgerschap bij al onze lerenden. In de visietekst en het bijbehorende plan van aanpak geven we niet enkel aan wat we in het GO! onder actief burgerschap verstaan, maar ook op welke manier(en) scholen hier versterkt op kunnen inzetten. Om een oefenplaats te zijn voor actief burgerschap en het samen leren samenleven, is een participatief schoolklimaat onontbeerlijk, aangezien de algemene cultuur op school minstens even belangrijk is als het overbrengen van feitenkennis. Wij vinden dat burgerschapseducatie een expliciete plaats in het curriculum verdient, maar tegelijk ook impliciet en geïntegreerd aan bod moet komen in heel het schoolgebeuren. Alleen zo kunnen we leerlingen maximaal voorbereiden om als actieve burgers deel te nemen aan de samenleving van vandaag én morgen en die ook actief mee vorm te geven.

Er worden tal van initiatieven opgezet om onze professionals daarin te ondersteunen. Zo bieden we heel wat nascholingen aan rond waarden, democratie, actief burgerschap, zorg en diversiteit, enz. In wat volgt belichten we enkele nieuwe initiatieven van het afgelopen jaar.

³ Vlaams Parlement. De Kracht van je Stem (2016). Burgerzin. Geraadpleegd op 20 oktober 2016 via <http://www.dekrachtvanjestem.be/wie-zijn-we/achtergrond/burgerzin>; hoewel zij hier de term 'democratisch burgerschap' gebruiken, verkiezen wij de term 'actief burgerschap' omdat we de actieve component essentieel vinden.

Leerlijn Actief burgerschap

Zoals in de visietekst wordt beschreven, moet actief burgerschap deel uitmaken van de hele schoolcultuur. In principe kan het in elk vak aan bod komen. In het secundair onderwijs zit het in de vakoverstijgende eindtermen, maar komt het niet in alle vakken expliciet aan bod. Omdat sommige scholen nood hebben aan meer tijd en ruimte om nog explicieter aan actief burgerschap te werken, wordt er sinds het afgelopen jaar een leerlijn Actief burgerschap voor het secundair onderwijs uitgewerkt. Actief burgerschap bestaat voor de leerlijn uit drie competenties: filosoferen, waardenvorming en duurzaam samenleven. Voor elke competentie vinden leerkrachten specifieke kennis, vaardigheden en attitudes die opbouwen volgens complexiteit, rekening houdend met de leeftijd en het cognitieve en sociaal-emotionele ontwikkelingsniveau van leerlingen. De leerlijn kent leerkrachten expliciet ruimte toe om eigen kennisinhoudelijke expertise toe te voegen. Naargelang van de vereisten van de beginsituatie kunnen de leerkrachten of de school kennis, vaardigheden en attitudes combineren tot een doordachte invulling van een van de drie competenties van actief burgerschap.

Vanaf september 2017 zal de leerlijn in de vrije ruimte als vak aangeboden worden in scholen die zich kandidaat stellen voor de try-out van de leerlijn. Het gaat bij de implementatie van de leerlijn om een school-breed project, waarbij het vak (1u) binnen de vrije ruimte een element kan zijn. Overleg en interactie met andere vakken zijn daarbij hoe dan ook noodzakelijk om op een geïntegreerde wijze de leerlijn en de vakoverstijgende eindtermen rond burgerschap te realiseren en aan burgerschap gerelateerde thema's te ondersteunen. Op termijn wensen we dit proefproject en de leerlijn ook structureel en formeel een plaats te geven in het curriculum.

Burgerschapsbooster

Op 1 september lanceerden we voor alle scholen de GO! burgerschapsbooster, een online instrument dat scholen een 'boost' moet geven om (verder) met actief burgerschap aan de slag te gaan. Het is bedoeld voor leerlingen van de 3de graad basisonderwijs en van alle graden en onderwijsvormen van het secundair onderwijs en het deeltijds kunstonderwijs. De booster peilt aan de hand van een reeks stellingen naar hun opvattingen, ervaringen en gedragingen rond burgerschap.

Scholen die deelnemen, ontvangen een persoonlijk burgerschapsrapport en krijgen zo een beter zicht op welke waarden al sterk leven bij de leerlingen en welke nog beter ontwikkeld kunnen worden. De booster is niet bedoeld als evaluatie- of controle-instrument. Scholen kunnen er wel sterktes en verbeterpunten mee achterhalen en hun visie op actief burgerschap ontwikkelen en/of bijsturen. Meer bepaald kunnen ze nieuwe (of bestaande) lesactiviteiten of schoolacties plannen (of verbeteren) om actief burgerschap te stimuleren. Na de lancering hebben 60 scholen (19 basis- en 41 secundaire scholen, goed voor 11.000 leerlingen) deelgenomen aan het invullen van de burgerschapsbooster. Wegens het belang van het schoolteam als rolmodel, wordt er ook werk gemaakt van een versie voor GO! professionals.

Prioritair actieplan 'Preventie en opvolging radicalisering en polarisering'

Het prioritair actieplan 'Preventie en opvolging radicalisering en polarisering' werd ontwikkeld in het kader van de eerste strategische doelstelling van het strategisch plan 20 2.0!: 'Het GO! wil leerlingen en cursisten vormen tot kritische burgers die samen leren samenleven in een continu veranderende maatschappij'.

Na de aanslagen van 22 maart in Brussel werd via de algemeen directeurs een oproep gelanceerd om in een versneld tempo in alle GO! scholen sleutelfiguren aan te stellen en vorming te geven via de module 'Basisvorming preventie radicalisering en polarisering'. Deze op maat gemaakte basisopleiding werd gekoppeld aan ervaringen uit de praktijk. In nauwe samenwerking met een islamdeskundige van Ceapire wordt hier islamitische radicalisering belicht, maar ook andere vormen van radicalisering worden besproken. Er worden tools aangereikt om te depolariseren bij conflictsituaties.

Deze vorming is ook interactief. Er wordt gewerkt met praktijkvoorbeelden: van het kritisch bespreken van rekruteringsvideo's, het behandelen van krantenartikelen tot het bespreken van al dan niet echte casussen.

Tegen eind 2016 hadden alle scholengroepen deze basisvorming gevolgd. Na de basismodule kunnen scholen minimum twee en maximum zes modules kiezen uit het aanbod, naargelang van de lokale situatie en noden, om zo op termijn een beleid op maat van hun context te kunnen ontwikkelen:

- Actief burgerschap
- Identiteitsvorming bij moslimjongeren
- Islam, IS en radicalisering
- Omgaan met racistische uitspraken
- Moeilijke gesprekken over diversiteit
- Moeilijke gesprekken met ouders
- Radicalisering: samenwerking met het CLB
- Media en radicalisering

(Sociale) media spelen vaak een heel grote rol in het radicaliseringsproces en daarom biedt het GO! voor professionals ook een vorming rond 'Sociaal en wijs omgaan met media' aan, om leerlingen er (kritisch) mee te leren omgaan.

Het GO! geeft actief burgerschap' bewust een centrale plaats in zijn PPGO! en maakt op deze manier de koppeling naar verschillende beleidsniveaus:

- Vlaanderen koppelt zijn 'Actieplan ter preventie van radicaliseringsprocessen die kunnen leiden tot extremisme en terrorisme' aan de zgn. 'Paris Declaration' (17 maart 2015) waarin de verschillende Europese onderwijsministers de belangrijke rol van onderwijs in de strijd tegen racisme, onverdraagzaamheid en discriminatie onderschrijven.
- Het RAN⁴ neemt met zijn werkgroep Onderwijs het voortouw bij de preventie van radicaliseringsprocessen.
- In april 2016 heeft minister van Onderwijs Hilde Crevits zich geëngageerd om mee te werken aan het ontwerpen van een Europees referentiekader van descriptors voor competenties voor een democratische cultuur. De 20 kerncompetenties die waarden, attitudes, vaardigheden en kennis omvatten, worden in de loop van 2016-2017 ook in GO! scholen uitgetest. Op basis hiervan ontwikkelt het GO! een leerlijn 'actief burgerschap' voor het secundair onderwijs.

Ook andere lopende initiatieven, zoals het versterken van de interlevensbeschouwelijke dialoog in de GO! scholen en ouder- en jongerenparticipatie, staan voortdurend in de spotlights van het beleid en ondersteunen op een duurzame manier het leefklimaat en het preventiebeleid in onze scholen. Tijdens al deze sessies en vormingen ontwikkelen de scholengroepen een lerend netwerk met expertise en goede praktijken.

Het GO! legt hiermee de lat hoog en wil op korte en lange termijn al zijn scholen en leerkrachten vertrouwd maken met radicaliserings- en polariseringsprocessen in onze samenleving. We willen hier snel en actief op inzetten omdat het belangrijk is dat jongeren zich deel van onze samenleving voelen, dat de samenleving hen waardeert en duidelijke toekomstperspectieven biedt.

Het is onze ambitie om na twee tot drie schooljaren al onze scholen een vormingspakket te hebben aangeboden. Zo ondersteunen we de scholen, scholengemeenschappen en scholengroepen om lokaal, naargelang van hun eigen specifieke context, een beleid te ontwikkelen dat gekoppeld is aan ons PPGO! en de niveaus in het preventiemodel. Door deze intense samenwerking hoopt het GO! zijn maatschappelijke opdracht als onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap ten volle te vervullen en bij te dragen tot een sociale en veilige leer- en leefomgeving die de sociale cohesie in onze samenleving bevordert.

Bestuurlijke optimalisatie

In haar beleidsnota 2014-2019 en beleidsbrief 2015-2016 heeft Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits de doelstellingen van de 'bestuurlijke optimalisatie van schoolbesturen' opgenomen. Ook de vorige Vlaamse regering werkte reeds een nota uit over de bestuurlijke schaalvergroting in het onderwijs. Het GO! heeft daar niet op gewacht om zijn bestuurlijke organisatie tegen het licht te houden. Al in 2010 was er sprake van een 'optimalisatietraject scholengroepen', naar aanleiding van de nota '10 jaar scholengroepen' van de Coördinatieraad van algemeen directeurs, die gericht was op een verbeterde werking van de scholengroepen. Begin 2014 werd in overleg tussen de centrale diensten en de scholengroepen het project 'Bestuurlijke optimalisatie' (schaalvergroting) opgestart. Dit project werd in het afgelopen jaar voortgezet.

Via netwerkdagen ondersteunen en professionaliseren wij de scholengroepen en de raden van bestuur. Er worden praktijkvoorbeelden gedeeld rond verschillende thema's, zoals financieel beleid, kwaliteitszorg, infrastructuurbeleid en HR-beleid. Daarnaast stemmen we de kerntaken in de bestuursniveaus op elkaar af en werken ze samen verder uit.

Twee scholengroepen hebben beslist om tot fusie over te gaan: scholengroepen Ant1gon en Forum fungeren sinds 1 september 2016 als Scholengroep Antwerpen. Scholengroepen Kla4 en Kempen hebben een intentieverklaring ondertekend tot fusie op 1 september 2017.

⁴ Radicalisation Awareness Network - https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network_en

School on the Cloud

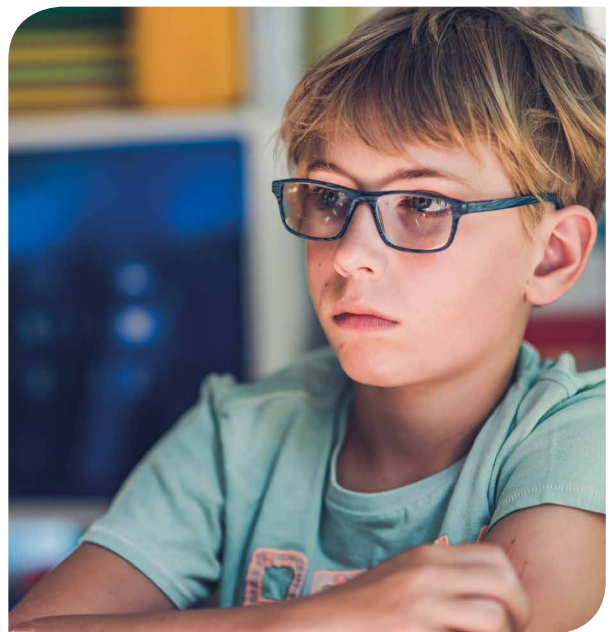
'School on the Cloud' is een internationaal ICT-netwerk dat focust op nieuwe, toekomstgerichte manieren van lesgeven waarbij men gebruikmaakt van de mogelijkheden van de Cloud, maar wel in overeenstemming met de wijze waarop in het onderwijs geleerd, gedacht en gedeeld wordt.

Werkgroep i Teacher

Als hoofdpartner van het netwerk organiseerde en leidde het GO! de submeetings met de partners van de werkgroep i-Teacher (Porto november 2014, Madrid juni 2016). Tijdens de slotconferentie op 18 november in het Vlaams Parlement gaven keynote sprekers als Sugata Mitra en Ewan McIntosh een uiteenzetting. Met niet minder dan 185 deelnemers kan de slotconferentie een succes worden genoemd.

De werkgroep i-Teacher is in het leven geroepen om de impact van de Cloud en de nieuwe technologische mogelijkheden op het onderwijs en de manier van lesgeven te onderzoeken en vorm te geven. De werkgroep ging na wat de rol van de leerkracht is in het digitale tijdperk en welke middelen nodig zijn om maximaal te kunnen gebruikmaken van de hedendaagse tools en mogelijkheden, om zo tot praktische leidraden te komen voor zowel de leerkracht als de opleider.

De werkgroep heeft verschillende projecten uitgevoerd om de mogelijkheden van de Cloud in het onderwijs meer vorm te geven. Er werden presentaties gemaakt over de impact van onderwijs in een Cloud-omgeving op leerkrachten en opleiders. In een online catalogus werden platformen, tools en apps voor docenten en opleiders gebundeld en toegelicht. Er is een flyer beschikbaar die de werking van de werkgroep verder toelicht en op de slotconferentie werd een workshop gegeven die geïnspireerd werd door School on the Cloud.

Inspiratie voor andere GO! projecten

School on the Cloud heeft ook inspiratie geleverd voor een aantal projecten van het GO!. Het project 'GO! 3.0' bijvoorbeeld onderzoekt hoe leerlinggericht flexibel leren en de leerkracht als leercoach kunnen worden ondersteund door innovatieve software. Dit project maakt leerlingen bewust van hun digitale gebruikerservaring door hen in te zetten als co-designer van innovatieve tools (ontwerpproblemen opsporen, prototypes tekenen).

Daarnaast werd de methodiek van de directeursopleiding aangepast. Men past nu blended learning toe, d.w.z. dat klasmomenten worden afgewisseld met afstandsonderwijs aan de hand van videoboodschappen. Zo krijgt men het beste van twee werelden, namelijk de mogelijkheid om informatie uit te wisselen en rechtstreekse gesprekken aan te gaan met medecuristen en opleiders enerzijds en de optie om thuis informatie op te nemen en op eigen tempo te verwerken anderzijds.

Hervorming leerlingenbegeleiding

Op 12 december 2015 keurde de Vlaamse regering een conceptnota goed met 'Krijtlijnen voor een hervorming van de leerlingenbegeleiding' die zou ingaan op 1 september 2018. De nota was gebaseerd op de resultaten van een performance audit van de centra voor leerlingenbegeleiding en een wetenschappelijke review over leerlingenbegeleiding.

De Raad GO! stelde naar aanleiding van deze nota vast dat de leerlingenbegeleiding in het GO! voor enkele prangende uitdagingen staat in verband met:

- de rollen en de verantwoordelijkheden van alle actoren in het zorgcontinuüm;
- de positie van de CLB's van het GO! in het onderwijslandschap;
- de professionalisering van alle actoren in de leerlingenbegeleiding.

De resultaten van de audit, de review en de conceptnota werden besproken met de 24 CLB's van het GO!, de verschillende permanente technische commissies (Basisonderwijs en Secundair onderwijs), het Strategisch adviesplatform en de Coördinatieraad van algemeen directeurs. In dat kader werkte de Permanente Ondersteuningscel voor de CLB's samen met de 24 centra voor leerlingenbegeleiding een nieuw teamconcept en een nieuw organisatiemodel uit. Deze modellen en de afstemming in taken en rollen binnen de leerlingenbegeleiding werden vervolgens besproken en geconcretiseerd in ad hoc commissies leerlingenbegeleiding, samengesteld uit algemeen directeurs, coördinerend directeurs, directeurs van scholen en CLB's, zorgcoördinatoren en interne leerlingenbegeleiders.

De ad hoc commissies formuleerden aanbevelingen die op 14 april door de Raad van het GO! in een beslissing bekrachtigd werden.

Visie op Inclusief onderwijs

Het M-decreet was voor het GO! voldoende aanleiding om een visie op inclusief onderwijs uit te schrijven en te publiceren, na goedkeuring door de Raad. Het GO! verwelkomt het M-decreet als een opstap naar een nieuw, flexibel en inclusief onderwijsmodel.

In onze visie wordt inclusief onderwijs gedefinieerd als een leerlinggerichte dienstverlening binnen een brede open schoolomgeving. Om dit te bereiken in een veranderende en diversifiërende samenleving is een verregaande cultuuromslag nodig. Onderwijsprofessionals, leerlingen, ouders, externe partners moeten zich gesterkt en ondersteund voelen door de onderliggende onderwijssystemen en structuren. Het model van de innovatieve arbeidsorganisatie kan hiertoe een hefboom zijn.

Het veranderingstraject moet in fasen verlopen over een langere periode, van tien tot vijftien jaar. Duurzame implementatie van inclusief onderwijs vergt ook een andere manier om beschikbare expertise, systemen en structuren (waaronder ook middelen en infrastructuur) in te zetten en te borgen. Het implementatieplan dat aan de visie van het GO! gekoppeld is, legt de focus op projectwerking, met aandacht voor communicatie en participatie, verdere visieontwikkeling, professionalisering, beleid en strategische positionering ten aanzien van belanghebbenden (zoals de overheid). In een eerste fase moedigen we de dialoog aan over de visie op kwaliteitsvol inclusief onderwijs tot in de klas. Het beoogde resultaat is het operationaliseren van de visie op inclusie op twee niveaus: de brede open inclusieve schoolomgeving en het aanbod binnen het onderwijscontinuüm. We creëren zo ook draagvlak voor inclusie. De cultuuromslag willen we ook in de hand werken via effectieve en toegankelijke communicatie. En ten slotte bouwen we aan de nodige onderwijssystemen en -structuren en ondersteunen onderwijsprofessionals door hun kennis, vaardigheden en attitudes te versterken.

Om de visie en het implementatieplan uit te dragen en de voortgang te bewaken, werd gekozen voor afdelingoverstijgende projectwerking via een projectleider, een projectteam en een stuurgroep.

Visie op STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics)

De Pedagogische begeleidingsdienst schreef een visie op STEM uit, die gebaseerd is op het STEM-kader van de overheid (november 2015), maar die ook eigen accenten legt op basis van het PPGO! en perfect past in onze overkoepelende visie op leren. Wij zetten in op het brede maatschappelijke belang van STEM.

Iedereen is gebaat met STEM-geletterdheid. STEM-onderwijs focust op het gericht onderzoeken en globaal ontwikkelen. Het uiteindelijke doel is dat scholen een STEM-beleid ontwikkelen dat niet alleen rekening houdt met de GO! visie op leren maar ook met de cultuur, de structuur, de systemen en de betrokken personen (personeelsleden én leerlingen) binnen hun eigen muren.

Tegelijk met de visie werd zowel voor het basis- als het secundair onderwijs een nota opgesteld met nuttige tips in verband met STEM-didactiek, zodat leerkrachten de GO! visie meteen naar klaspraktijk kunnen brengen. Naast info over de plaats van STEM in het begeleidingsplan 2015-2018 van de Pedagogische begeleidingsdienst en over acties die worden opgezet om STEM te promoten, bevatten beide nota's ook vingerwijzingen naar wat je nodig hebt om STEM-leerkracht of STEM-school te worden.

2. Ondersteuning en dienstverlening aan het onderwijsveld

De dagelijkse, reguliere werking van de centrale diensten concentreert zich rond drie domeinen: belangenverdediging, beleidsvoorbereiding en dienstverlening. Deze drie terreinen zijn niet strikt afgebakend en versterken elkaar.

Medewerkers van de centrale diensten vertegenwoordigen en verdedigen de belangen van het GO! in tal van advies-, overleg- en onderhandelingsfora, zoals de Vlaamse Onderwijsraad. Dit vraagt een degelijke voorbereiding en een grondig opvolgen van de regelgeving, beleidsbeslissingen en trends in de onderwijswereld. Ontwerpbesluiten en -decreten worden kritisch bekeken en van commentaar en opmerkingen voorzien. De centrale diensten houden constant de vinger aan de pols in het veld en verzamelen relevante info.

Deze expertise wordt ook ingezet voor de ondersteuning en dienstverlening aan de scholen en scholengroepen. De expertise die daaruit voortvloeit wordt aangewend om input te geven voor de algemene visie en beleidsstandpunten van het GO!.

Administratieve ondersteuning en dienstverlening op maat van scholen(groepen)

De afdeling Onderwijsorganisatie en -personeel (OOP) ondersteunde scholen en scholengroepen door antwoord te geven op tal van vragen rond personeelskwesties en/of onderwijsorganisatorische aspecten: globale puntenenveloppe, omkadering, uren-leraar, toelatingsvoorwaarden, evaluatie, organisatie van het schooljaar, toegestane afwezigheid van leerlingen, uitwisseling gegevens kleuterparticipatie en privacy, uitreiking van getuigschriften, schoolwissel, de impact van het M-decreet op het inschrijvingsbeleid, wijziging inschrijvingsgelden, risico's bij verdeling bijkomende middelen NT2, gebruik van opleidingscheques, wijzigingen bij het verwerven van onderwijsbevoegdheden, organisatie van onderwijs aan gedetineerden, enz.

Er werd ook ondersteuning gegeven bij herstructureringen, herprofileringen en programmaties van structuuronderdelen. Vooral en met name programmatiedossiers worden jaarlijks gestructureerd begeleid, onder meer met draaiboeken, sjablonen, concrete verdediging van de dossiers en de noodzakelijke communicatie hierover. Ook worden geregeld analyses van arbeidsmarktgegevens gemaakt met het oog op programmaties, herziening van het aanbod in een school of scholengroep. Deze gegevens worden up-to-date gehouden in een databank.

Enkele beleidsontwikkelingen hebben de bijzondere aandacht en ondersteuning van de centrale diensten gevergd; ze worden hieronder verder belicht.

Implementatie M-decreet

De regelluwte en het geringe aantal uitvoeringsbesluiten rond het M-decreet veroorzaakten heel wat onzekerheden in de scholen. Om de implementatie van het nieuwe decreet te vergemakkelijken, hebben we een aantal tools ontwikkeld. We werkten een procedure uit voor de inschrijving onder ontbindende voorwaarde en organiseerden verschillende informatiesessies voor coördinerend directeurs. In het verlengde daarvan werd het aantal inschrijvingen onder ontbindende voorwaarde nauwgezet opgevolgd. Uit die monitoring is gebleken dat het zeker nog nodig is om hierover verder te informeren en sensibiliseren.

Modernisering SO

In het dossier rond de modernisering van het secundair onderwijs werd een netoverstijgend initiatief opgestart voor de ontwikkeling van curriculumdossiers. Tijdens geregeld overleg met de overheid (AHOVOKS) werd teruggekoppeld over de evolutie in de werkzaamheden. In mei werd op vraag van AHOVOKS een curriculumdossier 3de graad Haarzorg ontwikkeld. Na de publicatie van de twee conceptnota's architectuur (1ste graad/2de en 3de graad) en de matrix, werd een eerste impactanalyse uitgevoerd en daarna toegelicht in het kernteam 'Modernisering SO' en werd feedback opgesteld voor de bespreking in de centrale diensten. De conceptnota's en de matrix werden ook besproken tijdens een ontmoetingsdag met de coördinerend directeurs (17 juni). Vragen van scholen, scholengemeenschappen en scholengroepen over de conceptnota's werden in de laatste weken van het schooljaar systematisch beantwoord.

Samenwerking publiek onderwijs

Er werden vijf werkgroepen opgericht om concrete voorstellen tot samenwerking tussen de officiële onderwijsverstrekkers uit te werken. De werkgroep 'Aanbod en planificatie' kreeg de opdracht de samenwerking op het vlak van onderwijsaanbod te versterken en te concretiseren. Op het einde van het schooljaar 2015-2016 werd aan de hoofden van het officieel onderwijs en het GO! een nota bezorgd met een aantal concrete afspraken, en met de focus op het aspect aanbod en de figuur van de planificatiecommissie. Na de goedkeuring van deze nota is de planificatiecommissie gewoon secundair onderwijs in het najaar een eerste keer bijeengekomen om advies te geven over de programmatiedossiers in de VLOR. Ook voor de opstart van een planificatiecommissie voor het secundair volwassenenonderwijs werden de eerste stappen gezet.

Transitie internaten met permanente openstelling

Sinds 1 september 2015 organiseren acht internaten met permanente openstelling verblijf en begeleiding van hun internen op schoolvrije dagen, in samenwerking met het departement Welzijn. Tijdens de transitieperiode, die tot 31 augustus 2018 loopt, worden ze ondersteund door de onderwijskundige diensten van het GO!. In samenwerking met PricewaterhouseCoopers werd een projectplan uitgetekend dat duidelijk de kernprocessen, outcomes en groeipaden vastlegt. Concreet worden de IPO's ondersteund in hun kwaliteitszorg, modulering, verslaggeving aan de betrokken overheden en bij vragen of problemen in verband met de populatie. Maandelijks is er structureel overleg om informatie en kennis te delen.

Samenwerkingsmogelijkheden of samenwerkingsverbanden in het volwassenenonderwijs

De goedkeuring en publicatie van de visietekst 'Het volwassenenonderwijs in de toekomst' leidde tot een aantal initiatieven om het secundair volwassenenonderwijs te versterken. Tijdens een driedaagse vorming voor algemeen directeurs werd in het bijzonder gefocust op of gesensibiliseerd rond de samenwerkingsmogelijkheden tussen het CVO en de andere instellingen van een scholengroep (andere onderwijsniveaus en -vormen), overeenkomstig de verticale samenwerking waarvan sprake in de visietekst.

Er werden regionale samenwerkingsverbanden volwassenenonderwijs opgericht waarbij in hoofdzaak werd gefocust op de samenwerkingsmogelijkheden tussen de CVO's van het GO! binnen een regio, overeenkomstig de horizontale samenwerking waarvan sprake in de visietekst.

Bijzondere tewerkstellingscircuits en opheffing gecostatuut

Bij de start van het schooljaar 2015-2016 waren de geco's van de conventie 80.777 en de bijkomende organieke omkadering voor de internaten verdeeld. De criteria voor de verdeling waren voor elk onderwijsniveau vastgelegd na advies van de respectieve permanente technische commissies en na onderhandelingen in het tussencomité van het centrale niveau. Maar met ingang van 1 juli 2016 werd het gecostatuut opgeheven en werd een regularisatiepremie aan de dotatie voor het GO! toegevoegd. Krachtens een protocol tussen de minister van Onderwijs en het GO! mogen deze middelen uitsluitend voor tewerkstelling worden aangewend. Er werd bijgevolg een nieuw kwalificatie- en verdelingsstelsel uitgewerkt, dat uiteindelijk resulteerde in een definitieve beslissing van de afgevaardigd bestuurder. De middelen worden vandaag voornamelijk aangewend om een HR-beleid op scholengroepniveau verder gestalte te geven.

Opstart HR-netwerk

Het GO! wil een dynamisch en goed HR-beleid vormgeven en implementeren op elk bestuursniveau, zodat elke GO! medewerker een geëngageerde professional is. Een lerend HR-netwerk met HR-beleidsmedewerkers van de scholengroepen en

collega's van de centrale diensten, dat via co-creatie werkt, helpt dit realiseren. Met en door het netwerk wordt een HR-visie en -kader uitgewerkt, worden bouwstenen en principes van goed HR-beleid gedetecteerd, ontwikkeld en vastgelegd. Waar nodig en gewenst, zullen instrumenten en tools ter ondersteuning van het HR-beleid worden uitgewerkt.

Het HR-netwerk had zijn startdag op 16 oktober, komt sindsdien geregeld plenair samen en werkt in subgroepen aan verschillende HR-items (onder meer aanvangsbegeleiding, functiebeschrijving en evaluatie, werving en selectie, en psychosociale aspecten).

Kandideren voor (tijdelijke) betrekkingen in het GO!

Wie een job in het GO! ambieert, kan zich op één centrale plaats kandidaat stellen voor een betrekking in alle scholengroepen, namelijk via de procedure 'kandideren voor een TA/TADD'. Deze procedure wordt, net als de internettoepassing voor het elektronisch kandideren, jaarlijks geactualiseerd. Er waren 29.660 kandidaturen (van 11.608 kandidaten). De kandideringsperiode is telkens een zeer intensieve en drukke tijd, gezien de zeer frequente contacten met kandidaat-personeelsleden.

Operatie Tarra

'Operatie Tarra' is de naam voor de werkzaamheden om te komen tot een actieplan waartoe de Vlaamse regering het initiatief nam in het kader van planlastvermindering. De werkzaamheden begonnen met de opstart van een vervolg op 'Kom op tegen Planlast!', het rapport van een onderzoek naar planlast in het onderwijs van professor Patrick Kenis en zijn team (maart 2013). Uit dit vervolgonderzoek werden knelpunten verzameld, tegelijk met maatregelen om planlast te verminderen, voorgesteld door de respondenten in het onderzoek (leerkrachten, directeurs e.d.).

Alle werkzaamheden binnen 'Operatie Tarra' werden opgevolgd door een begeleidingscommissie waarvan het GO! deel uitmaakte, net als de andere onderwijsverstrekkers, de onderwijsvakbonden en de Vlaamse overheid (departement Onderwijs, onderwijsinspectie, kabinet van de Vlaamse minister van Onderwijs). Aan alle leden van deze commissie werd gevraagd zich te engageren om mee te werken aan planlastvermindering. Men vroeg hen antwoorden te formuleren op vragen zoals:

- Hoe kan uw organisatie een rol spelen om de planlast mee te helpen verminderen?
- Op welke wijze kan er samengewerkt worden rond bepaalde topics?
- Hoe kunnen we de dienstverlening aan scholen optimaal maken en hoe versterken we de communicatie ?

Alle organisaties vertegenwoordigd in de begeleidingscommissie hebben acties voorgesteld waartoe zij zich willen engageren, geïnspireerd door de resultaten van beide voormelde onderzoeken.

De begeleidingscommissie besprak verschillende keren de volgende thema's: informatie en communicatie; digitalisering of informatisering; ondersteuning en beleidvoerend vermogen; curriculum; kwaliteitszorg; onderwijsinspectie.

Al deze werkzaamheden zullen in de loop van 2017 moeten leiden tot een actieplan en een engagementsverklaring die alle betrokkenen zullen ondertekenen.

Integraalplannen

Het project 'Integraalplannen' werd in 2014 gestart. Een integraalplan is een beleidsinstrument voor een scholengroep om een strategie uit te schrijven voor het onderwijs van de toekomst. De scholengroep wordt in zijn globaliteit in kaart gebracht, waarna een aantal strategische projecten op een conceptueel niveau wordt uitgewerkt.

Een dergelijk beleidsinstrument vraagt een multidisciplinaire en participatieve aanpak van alle betrokkenen. Tegen eind 2018 willen we dat alle scholengroepen een integraalplan hebben. Eind december 2016 waren er acht integraalplannen afgewerkt en zes in ontwikkeling. Om alle integraalplannen tijdig op te maken, werd de aanpak bijgestuurd.

Samenwerking rond infrastructuur versterkt

In het kader van het globale infrastructuurbeleid herdefinieerde de Raad in 2014 de missie en visie van de afdeling Infrastructuur. De nieuwe opdracht luidt: "In nauwe samenwerking met haar interne en externe belanghebbenden zal de afdeling Infrastructuur

1. op een efficiënte wijze via een integraal GO! bouwbeleid de gewenste uitbreiding realiseren;
2. een goed beheer en optimalisatie van het GO! patrimonium organiseren;
3. inzetten op innovatie en kwaliteitsvolle scholen;
4. het scholenbouwbeleid in Vlaanderen en Brussel beïnvloeden."

Voor elk groot nieuwbouw- en renovatieproject wordt een extern ontwerpteam aangesteld. Er worden geen projecten meer ontworpen door de eigen medewerkers. Intern opgestarte projecten werden zoveel mogelijk aan externe studie bureaus uitbested, zodat nog slechts twee tot drie werven intern opgevolgd worden.

Alle administratie rond infrastructuur werd ondergebracht in het Huis van het GO!. De organisatie van de afdeling werd afgestemd op de nieuwe kernprocessen in vier teams: kennis, vastgoed, programmamanagement, administratie. De medewerkers namen geleidelijk aan hun nieuwe functie op. De scholengroepen nemen ook andere taken op, waarbij samenwerking steeds belangrijker wordt. Het in 2015 uitgetekende organogram werd verder ingekleurd.

Eerste stappen naar een infrastructuurbeleidsplan

De grote uitdaging op het vlak van infrastructuur waar het GO! voor staat is de globale slechte staat van zijn scholen en hun omgeving, voornamelijk door de jarenlange onderfinanciering (zie hoofdstuk 'Infrastructuur'). Met een globaal en geïntegreerd infrastructuurbeleidsplan tracht het GO! zoveel als mogelijk intern te optimaliseren om het structurele probleem gedeeltelijk te verhelpen.

In december werd voor de Raad vanuit een helikopterperspectief in grote lijnen uitgeschreven wat zo'n beleidsplan allemaal moet bevatten. Dit is vertaald naar een schema dat de basis zal vormen voor het globale infrastructuurbeleid van het GO! in de toekomst.

Met dit globale infrastructuurbeleidsplan wil het GO! richting geven en duidelijkheid bieden over de aanpak, projecten, financiering, timing en verantwoordelijkheden van alle betrokkenen, om zo binnen de context van schaarse mensen en middelen het patrimonium zo goed als mogelijk te beheren.

Het globale infrastructuurbeleidsplan vormt de kapstok voor de realisatie van de vijfde strategische doelstelling van GO! 2020: 'Het GO! streeft naar inspirerende, innovatieve en kwaliteitsvolle scholen door middel van een strategisch bouwbeleid.'

Het plan bestaat uit zes deelstappen die parallel uitvoering krijgen. Zo wordt het GO! patrimonium verder in kaart gebracht. Met het project 'Monitoringsysteem voor vastgoedkenmerken' worden onze domeinen en gebouwen stap voor stap geïnventariseerd, met de focus op hun kwalitatieve kenmerken. Het doel dat het GO! in de toekomst met het patrimonium wenst te bereiken wordt bepaald. Dit doel bestaat enerzijds in het vertalen van onze pedagogische visie naar een concrete leeromgeving en behelst anderzijds een fysieke basiskwaliteit die het GO! voor al zijn gebouwen wenst te bereiken. Het derde deelproject onderzoekt op welke manier het GO! het vastgoedbeheer over de verschillende niveaus heen zal inrichten om tot een zo performant mogelijke organisatie te komen. In het vierde deelproject wordt per gebouw of per groep gebouwen de weg naar de gewenste situatie uitgestippeld, ofwel de vertaling naar allerlei projecten die bijdragen tot het bereiken van het gestelde doel. Om alle voorgaande projecten te bevorderen, wordt het Facilitair Management Informatie Systeem (FMIS) de ruggengraat van de processen rond infrastructuur, zowel voor de centrale diensten als voor de scholengroepen.

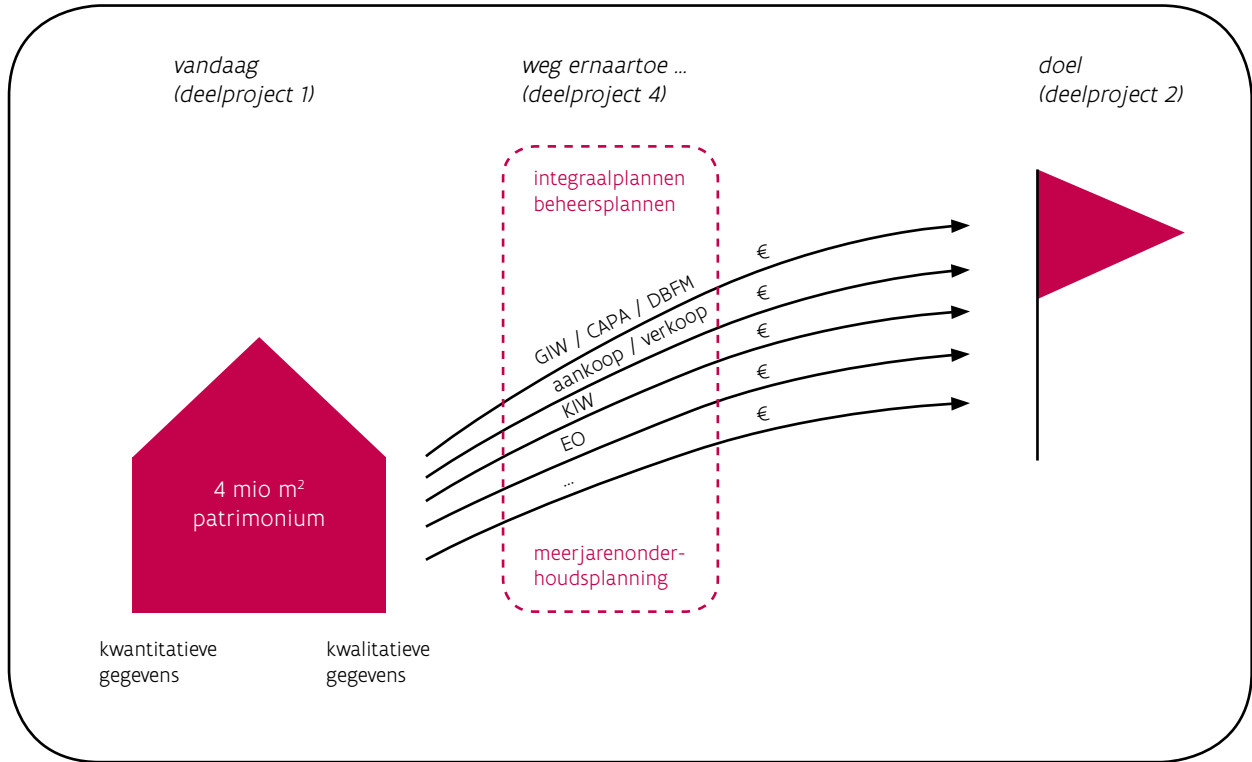
Een overkoepelend gegeven is de transitie, samen met onze scholengroepen, naar deze vernieuwde aanpak, wat opgenomen wordt onder deelproject 6. Het plan wordt concreet uitgeschreven met een tijdsperspectief van vier jaar; om de vier jaar wordt het plan geëvalueerd en mogelijk bijgesteld.

Wat er concreet is verwezenlijkt op het vlak van nieuwbouw en grote infrastructuurwerken, capaciteitsuitbreiding, 'Scholen van Morgen' (DBFM-projecten), PPS-contracten en vastgoedtransacties (aankoop en verkoop), wordt nader toegelicht in het hoofdstuk 'Infrastructuur'.

hoe pakken we dit **SAMEN** aan?

(deelproject 3)

- systeem van middelenverdeling?
- kerntaken?
- kernprocessen

ruggengraat = **FMIS**
(deelproject 5)

Pedagogische begeleiding

Clusterwerking bijgestuurd

Voortbouwend op wetenschappelijke inzichten werkt de Pedagogische begeleidingsdienst vanuit de visie dat ondersteunen gelijkstaat aan veranderen. Schoolondersteuning bestaat dan ook in het opzetten van verandertrajecten op maat, waar vooraf gedefinieerde professionaliseringsinitiatieven deel van kunnen uitmaken.

Voor de ondersteuning van het kernproces heeft de dienst zijn clusterwerking bijgestuurd, nl. het aantal clusters vermindert van vijf naar drie. Minder maar grotere clusters, met een grotere diversiteit aan profielen, bevordert de continuïteit van de dienstverlening, de draagkracht van de clusterteams en de bedrijfszekerheid. Voor het veld verandert er in eerste instantie weinig. De dienst blijft inzetten op klant nabijheid en regiobegeleiding. Voor ondersteuning kunnen scholen, centra en voorzieningen via hun regiobegeleider terugvallen op een bredere, multidisciplinaire expertise in de clusters.

OKAN-aanbod versterkt

Het begeleidingsaanbod is opgenomen in het driejaarlijkse begeleidingsplan (2015-2018) van de dienst. Het aanbod kwam in nauw overleg met de collega's in het veld tot stand en wordt gekenmerkt door een dynamisch evenwicht tussen vraag en aanbod. Met thematische speerpunten taal (anderstaligheid, meertaligheid, CLIL, taalgericht vakonderwijs enz.) en leer-

begeleiding (inclusie, M-decreet, leerlingenbegeleiding e.d.) gekoppeld aan speerpunten schoolontwikkeling en curriculum wist de dienst de vinger aan de pols te houden en aan een veelheid van vragen uit het onderwijsveld tegemoet te komen.

Tegelijk zorgde deze proactieve aanpak er ook voor dat er vlot kon geschakeld worden om een antwoord te bieden op acute uitdagingen zoals de vluchtelingen crisis. Binnen het speerpunt taal werd de beschikbare expertise gebundeld en werd het OKAN-aanbod gericht ondersteund. In heel het leerplichtonderwijs werd de visie volop concreet toegepast, werd kennis gedeeld en werden materialen ontsloten via Smartschool.

Leerlijn 'actief burgerschap' en burgerschapsbooster ontwikkeld

Het project 'Levensbeschouwelijke vakken' werd bijgestuurd. De focus verschoof naar het ontwikkelen van een leerlijn 'actief burgerschap'. Bij de start van het schooljaar 2016-2017 werd ook de burgerschapsbooster gelanceerd, een instrument waarmee scholen hun beginsituatie inzake burgerschap in beeld kunnen brengen. Voor ondersteuning kunnen zij daarna terecht bij de begeleidingsdienst. Elke cluster heeft immers een specialist burgerschap.

Maximaal bereik inzake interne kwaliteitszorg

Dankzij de Pedagogische begeleidingsdienst heeft de aandacht voor gelijke kansen, leerwinst en welbevinden een prominente plaats gekregen in het vernieuwde referentiekader voor onderwijskwaliteit (ROK).

In het overleg met de overheid heeft de dienst zich bovendien positief kunnen positioneren ten aanzien van de beeldvorming rond zogenaamde falende of beleidszwakke scholen. Dankzij de structuur van het GO! en het feit dat de Raad GO! zijn decretale bevoegdheid voor interne kwaliteitszorg uitoefent, realiseert de dienst immers een groot bereik. Uit een steekproef van de GO! scholen betrokken in de Onderwijsspiegel 2016 blijkt dat de dienst via nascholing en begeleiding en in samenwerking met de scholengroepen een maximaal bereik realiseert en dat slechts in 3% van de gevallen vastgestelde tekorten in het onderwijskundig beleid niet tijdig tot een gunstig advies konden worden bijgestuurd.

Samenwerking zowel intern als extern

De dienst pleegde structureel overleg met de coördinerend directeurs en directeurs-coördinatoren om de implementatie van het ROK voor te bereiden. De dienst werkte ook samen met de andere pedagogische begeleidingsdiensten rond verschillende projecten in verband met volwassenenonderwijs, taal, effectiviteit en competentieontwikkeling in het kader van het M-decreet.

Innovatie

De dienst ging voluit voor innovatie, via internationale projecten aansluitend op de speerpunten (Inclusion of Young Newcomers, All Aboard e.d.) en via samenwerking met externen zoals Flanders Synergy rond 'scholen slim organiseren'. Ook op digitale innovatie werd sterk ingezet, met het eigen innovatieproject 'GO! 3.0'.

Ondersteuning van de CLB's

Nieuw teamconcept

De Permanente Ondersteuningscel voor de CLB's (POC) ondersteunde de 24 CLB's van het GO! bij het verder uitbouwen van de leerlingenbegeleiding, vanuit een partnerschap met de scholen en de Pedagogische begeleidingsdienst. In dialoog met de centra werd een nieuw teamconcept ontwikkeld, dat de schoolnabije werking versterkt. Tegelijkertijd wordt hiermee de specialisatie en onafhankelijkheid van de CLB-medewerkers gestimuleerd. Het nieuwe teamconcept diende als basis om de rollen en competenties van de CLB-medewerkers te beschrijven en nieuwe organisatie modellen uit te tekenen.

Professionalisering CLB-medewerkers

De accenten in de professionalisering veranderen mee met de maatschappelijke noden en ontwikkelingen. Zo ontwikkelde de POC in het afgelopen jaar een vormingsaanbod voor CLB-medewerkers over specifieke begeleidingsmethodieken in het omgaan met vluchtelingen en anderstalige nieuwkomers, en over radicalisering. Vanuit de expertise inzake integrale jeugdhulp worden de internaten met permanente openstelling van het GO! ondersteund. In het kader van de implementatie van het M-decreet wordt er gefocust op kwalitatieve, handelingsgerichte diagnostiek en ICF. Er werden materialen ontwikkeld voor onderwijsloopbaanbegeleiding, samenwerkingsafspraken in het licht van het M-decreet, terugskeer type basisaanbod en richtlijnen voor de inschrijving onder ontbindende voorwaarde.

Slagkracht POC verhogen

De competentieontwikkeling van CLB-medewerkers werd ook onrechtstreeks versterkt door daarbij aansluitend de CLB's te begeleiden bij hun organisatieontwikkeling. De POC bood professionalisering en ondersteuning vanuit de begeleiding op verscheidene vlakken: multidisciplinaire samenwerking, handelingsgerichte diagnostiek én de relatie tussen de periodieke consulten en de vraaggestuurde werking.

De POC werkt intensief samen met de centrale diensten van het GO! bij beleidsvoorbereidend werk. Visies en standpunten worden ontwikkeld in samenspraak met de 24 CLB's en de andere relevante belanghebbenden in het GO!.

3. De Raad GO!

De Raad is het centrale bestuursorgaan van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap.

Samenstelling

De Raad bestaat uit vijftien leden. Tien leden worden rechtstreeks verkozen: vijf door ouders en gecoöpteerde leden van de schoolraden en vijf door personeel van de schoolraden en directeurs. De overige leden worden aangewezen door Vlaamse universiteiten met een pedagogische faculteit (drie) en door de publiekrechtelijke hogescholen samen (twee).

Op 1 januari 2015 trad de Raad van het GO!, na verkiezingen in het najaar van 2014, in een nieuwe samenstelling aan. Hij zal zijn bevoegdheden uitoefenen tot 31 december 2018.

Leden ⁵

Eddy Baldewijns, voorzitter

Sofie Christiaens, ondervoorzitter

Geert De Soete, ondervoorzitter

Dennis Cluydts

Paul De Knop

Filip Giraldo

Dimokritos Kavadias

Freya Konings

Marlies Lacante

Jan Michielsen

Freddy Moreels

Linda Van Achter

Luc Van De Velde

Ann Van Driessche

Arlette Verkruyssen

Van ambtswege met raadgevende stem: Raymonda Verdyck, afgevaardigd bestuurder

Behandelde dossiers

De Raad behandelde onder meer de volgende strategische beleidsdossiers.

Algemeen

Samenwerking publiek onderwijs

De Raad neemt kennis van de positieve resultaten uit divers overleg met de publieke onderwijsverstrekkers op het vlak van aanbod en planning, rechtspositie van leerkrachten en leerplannen. Er is een aantal proeftuinen uitgewerkt en er is een gedeeltelijke consensus bereikt over de gemeenschappelijke kenmerken.

Bestuurlijke optimalisatie

De Raad GO! geeft groen licht voor de samenvoeging van scholengroepen Ant1Gon en Forum tot de nieuwe Scholengroep Antwerpen met ingang van 1 september 2016. Via een adviesraad blijven de bestuurders van de fuserende scholengroepen in de transitieperiode betrokken bij het beleid van de nieuw gevormde scholengroep (zie ook hoofdstuk 'Ondersteuning en dienstverlening aan het onderwijsveld').

Leerplanontwikkeling GO!

De Raad neemt kennis van een aantal uitdagingen waarmee de Pedagogische begeleidingsdienst geconfronteerd werd op het vlak van leerplanontwikkeling, onder meer de ontwikkeling van leerplannen die het competentiegericht leren optimaal ondersteunen, netoverstijgende samenwerking, en hoe we de gemoderniseerde einddoelen in kwaliteitsvolle leerplannen kunnen omzetten.

Hervorming leerlingenbegeleiding

De Raad bespreekt de conceptnota 'Krijtlijnen voor een hervorming van de leerlingenbegeleiding' die de Vlaamse regering op 12 december 2015 heeft goedgekeurd (zie ook hoofdstuk 'Speerpunten').

Levensbeschouwelijke kentekens: onderzoek maatregelenkader

Ter voorbereiding van een vernieuwde beslissing en standpunt rond het omgaan met levensbeschouwelijke kentekens, praktijken en spanningen, geeft de Raad de opdracht om het nodige onderzoek te verrichten op vier domeinen: inhoudelijk, pedagogisch, juridisch en communicatief.

Actualisering einddoelen

De Raad neemt kennis van de actualisering van de einddoelen.

Leerlingenvervoer: tarieven ophaaldienst

De Raad beslist om de omzendbrief 'Niet-zonaal leerlingenvervoer' aan te passen aan de gewijzigde maximumtarieven voor de ophaaldienst van leerlingen bij De Lijn, die ingaan vanaf schooljaar 2016-2017.

Algemene regeling opleiding TIC

De Raad beslist dat de algemene regeling van de opleiding tot TIC (technisch adviseur-coördinator, internaatbeheerder/opvoeder, coördinator van een CDO) dezelfde principes volgt als die voor de opleiding tot (adjunct-) directeur, die al eerder vernieuwd werd. Dat betekent dat de opleiding is ingebed in een professioneel continuüm.

Evaluatie opleiding (adjunct-)directeur

De Raad neemt kennis van de eerste resultaten van de vernieuwde opleiding (adjunct-)directeur. Daaruit blijkt dat de competenties van de cursisten in de loop van het traject gunstig evolueren en dat het concept van blended learning als positief ervaren werd.

Project 'GO! 3.0': stand van zaken

De Raad geeft groen licht voor het project 'GO! 3.0', waarmee het GO! de motivatie van de lerende en de coachende rol van leerkracht wil versterken en zo zijn innovatieve voortrekkersrol wil waarmaken.

Leerlingcijfers

De Raad neemt kennis van het feit dat het GO! 197.482 leerlingen telt, 3.752 meer dan in 2015. Ook al moeten steeds meer scholen door capaciteitsproblemen leerlingen weigeren, toch zijn er meer leerlingen in het leerplichtonderwijs. De Raad vraagt om de capaciteitsproblematiek, die een nog verdere groei verhindert, ter harte te nemen (zie ook hoofdstuk 'De positie van het GO! in het onderwijslandschap').

Evaluatie persbeleid GO!

De Raad neemt kennis van de positieve evolutie in het GO! persbeleid, maar nog niet elke school profileert zichzelf extern als een GO! school. De Raad onderstreept het belang van een brede toepassing van de huisstijl en het consequent gebruik van de naam 'GO!' over heel het net.

Toelichting ROK door de onderwijsinspectie

De Raad neemt kennis van de nieuwe ontwikkelingen rond het Referentiekader voor Onderwijskwaliteit.

Transitie internaten met permanente openstelling (IPO's) – evaluatie na één jaar

De Raad stelt vast dat de transitie van de IPO's een aantal kansen inhoudt. De betere afstemming met Welzijn biedt de internen de zekerheid van een traject met perspectief. Anderzijds kunnen de IPO's en het GO! zich positioneren in het welzijnslandschap. Op die manier vrijwaren zij ook de positie van ons buitengewoon onderwijs en waarborgen ze de vrije keuze (zie ook 'Standpuntbepaling' in dit hoofdstuk).

Financiën

Jaarrekening 2015

De Raad keurt de jaarrekening 2015 van de centrale diensten goed. De jaarrekening werd afgesloten met een positief saldo.

Begrotingsopmaak 2017

De Raad stelt vast dat de begroting 2017 in evenwicht is, zowel voor de administratie als voor de pedagogische diensten.

Meerjarenbegroting 2017-2021

De Raad stelt vast dat door de verder dalende inkomsten als gevolg van de personeelsbesparingen vanaf 2018 geen begroting in evenwicht meer zal worden voorgelegd en neemt enkel kennis van de meerjarenbegroting 2017-2021, zonder die goed te keuren. De Raad geeft opdracht om naar het begrotingsjaar 2018 toe verder een oefening ten gronde te maken en na te gaan of en op welke wijze de kerntaken nog conform het bijzonder decreet kunnen worden uitgevoerd.

Teldata dotaties leerplichtonderwijs

Voor de dotatie leerplichtonderwijs gebruikt het GO! sinds 2011 de bij decreet vastgelegde teldata, behalve voor het secundair na secundair (Se-n-Se) en het hoger beroepsonderwijs (HBO5). De Raad beslist om de teldata voor deze onderwijsniveaus aan te passen aan de teldata bepaald in artikel 169-172 van de Codex SO.

Infrastructuur

Planning grote infrastructuurwerken

De Raad keurt een budgetverhoging goed voor nieuwbouwprojecten voor GO! atheneum Beveren, GO! basisschool Nazareth, GO! atheneum/middenschool D'Hek Landen, GO! freinetschool De Kolibrie Tielrode en GO! campus Maerlant Blankenberge. De wijziging in de GIW-planning is nodig omdat sinds de oorspronkelijke planning het aantal leerlingen is toegenomen.

Scholengroep-aan-Zee - aankoop domein Ieperstraat/Spilliaertstraat Oostende

De Raad geeft Scholengroep-aan-Zee toestemming om een domein van de Stad Oostende aan te kopen om de infrastructuurnoden van GO! basisschool De Zonnebloem Oostende te lenigen.

DBFM: stand van zaken

De Raad neemt kennis van het feit dat negen van de 30 DBFM-projecten in het kader van 'Scholen van Morgen' in gebruik genomen werden. In maart 2018 moeten 29 projecten volledig in gebruik zijn. Eén project bevindt zich nog in de ontwerp-fase (zie ook hoofdstuk 'Infrastructuur').

DBFM: extra projecten na btw-verlaging

Door de btw-verlaging naar 6% krijgt het GO! extra middelen voor DBFM-projecten van 'Scholen van Morgen'. De Raad bekrachtigt de keuze voor zes bijkomende projecten: campus De Richter (MPI + SBSO) Genk; MPI De Oase Gent; SBSO Sterrebos Moorslede; BS De Europaschool + MS Bredene; BS 4 Fonteynen Vilvoorde (zie ook hoofdstuk 'Infrastructuur').

Juridische analyse DBFM-ontwerpdecreet

De Raad geeft de opdracht om externe expertise in te schakelen voor juridisch onderzoek naar de mogelijke impact van de nieuwe DBFM-regelgeving op de toepassing van het Bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs.

Intentieverklaringen infrastructuur

De Raad verklaart zich akkoord om verder in te gaan op een intentieverklaring van de Stad Antwerpen om samen met het GO! infrastructuurprojecten op te zetten of om onderwijs te waarborgen in te ontwikkelen sites. Het betreft meer bepaald de pilootprojecten gezamenlijke huisvesting Nieuw-Zuid, Site IMEA en daarnaast het samen met de gemeente Wijnegem ontwikkelen van een gemeenschappelijke school Het Notendopje .

Project naschools openstellen van schoolsportinfrastructuur

De Raad geeft toestemming om in te gaan op de oproep van de Vlaamse regering om via minstens twaalf pilootprojecten schoolsportinfrastructuur naschools open te stellen (zie ook hoofdstuk 'Infrastructuur').

Klimaatfonds – projectvoorstellen

De Raad stemt in met het plan van aanpak voor projecten die aanspraak kunnen maken op middelen uit het Klimaatfonds, die aan het beleidsdomein Onderwijs werden toegekend voor de periode 2016-2019 (zie ook hoofdstuk 'Infrastructuur').

PPS-masterplan en pilootproject Hasselt

De Raad beslist om een PPS-pilootproject 'gesloten enveloppefinanciering' op te starten voor de bouw van een nieuwe sportschool in Hasselt. Er werd een duidelijke rolverdeling uitgewerkt tussen de centrale diensten en Scholengroep Midden-Limburg. De ervaringen met dit pilootproject zullen de kennis, het brede kader en de fundamenteen leveren voor andere PPS-projecten in de toekomst.

Actualisatie infrastructuurplanning 2016-17-18

De reeds eerder goedgekeurde GIW-planning 2016-2018 werd verfijnd omdat de erelonen werden aangepast en de btw tot 6% werd verlaagd. De Raad geeft zijn fiat aan deze geactualiseerde versie.

Toegekende capaciteitsprojecten 2016-2018

De Raad stemt in met de aanpak en keuze van de capaciteitsprojecten voor 2016, 2017 en 2018 (zie ook hoofdstuk 'Infrastructuur').

Visiebepaling

De Raad gaf groen licht voor de publicatie en verspreiding van visieteksten over 'Actief burgerschap', 'STEM' (Science, Technology, Engineering, Mathematics) en 'Inclusief onderwijs' (zie ook hoofdstuk 'Speerpunten').

Standpuntbepaling

De Raad nam een standpunt in over onder meer de internaten met permanente openstelling, de conceptnota 'Lerarenopleidingen versterken' van minister Crevits, e.a.

IPO's

Voor het GO! zijn de IPO's een eerste stap naar multifunctionele instellingen, aangestuurd door het GO! met expertise die de verschillende noden van zoveel mogelijk leerlingen lenigt. Met een ruim aanbod aan dienstverlening kunnen we ouders en leerlingen de nodige garanties bieden dat hun filosofische, ideologische en levensbeschouwelijke opvattingen geëerbiedigd worden, conform de Neutraliteitsverklaring.

Lerarenopleiding

De conceptnota 'Lerarenopleidingen versterken' van minister Crevits baart het GO! zorgen. In het voorgestelde organisatie-model wordt de bevoegdheid om leraren op te leiden bij de hogescholen en universiteiten gelegd en niet langer bij de centra voor volwassenenonderwijs. Als dat gebeurt, kan het GO! niet langer de instroom van kwalitatieve leerkrachten in zijn scholen vrijwaren. Het GO! zal ook niet meer voldoende regionale spreiding van pluralistische lerarenopleidingen kunnen waarborgen. En het GO! zal zijn verantwoordelijkheid voor het CVO-personeel niet meer kunnen uitoefenen.

Overnames

De Raad stemt in met de overname en fusie van het Provinciaal Centrum voor Volwassenenonderwijs West-Vlaanderen door Scholengroep Mandel en Leie, en met de overname van CVO VIVA provincie Antwerpen vzw en van de vrije, niet-confessionele basisschool Vlinderwijs in Antwerpen door Scholengroep Antwerpen.

4. De positie van het GO! in het Vlaamse onderwijslandschap

Bij de analyse van de leerlingcijfers werd het afgelopen jaar ook gebruikgemaakt van gegevens van Fedasil en eigen peilingen naar het effect van het M-decreet.

Leerlingcijfers zijn een momentopname: ze wijzigen tijdens het schooljaar als gevolg van bijvoorbeeld de instapmomenten van kleuters of de doorverwijzing van leerlingen uit het gewoon onderwijs naar het buitengewoon onderwijs.

Het GO! heeft leerlingen in voltijds en deeltijds onderwijs, in het leerplichtonderwijs of in het onderwijs buiten de leerplicht, in verschillende onderwijsniveaus en onderwijsvormen. Ons marktaandeel is dus niet in één cijfer te vatten.

Globaal kunnen we wel stellen dat de schoolbevolking in het GO! nu al enkele jaren groeit en dat het GO! gestaag aan marktaandeel wint, wat erop wijst dat ouders en cursisten de kwaliteit van het onderwijs en de eigenheid van het pedagogisch project positief evalueren.

Per 1 februari 2016 telt het GO! in totaal 200.353 leerlingen. In vergelijking met de februaritelling van 2015 is het aantal leerlingen gestegen, met 2,22% in het kleuteronderwijs en met 4,35% in het lager onderwijs. De geboortecijfers zijn al een viertal jaren aan het afnemen, waardoor de nataliteit in het kleuteronderwijs negatief is, en toch blijft het GO! ook daar vooruitgaan. In totaal noteren we 3.574 meer leerlingen in het basisonderwijs en 1.999 meer leerlingen (+ 2,57%) in het secundair onderwijs, ondanks de dalende nataliteitscijfers.

In de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) van het GO! zitten 1.352 leerlingen. Hun aantal is sinds september 2015 bijna verdubbeld.

Onderstaande tabel⁶ biedt een volledig overzicht op basis van de cijfers van 1 februari 2016, dus voor het schooljaar 2015-2016.

Onderwijs	Niveau	Instellingen	Leerlingen
Leerplichtonderwijs	Basisonderwijs - gewoon	385	105.697
	Basisonderwijs - buitengewoon	34	6.797
	Secundair onderwijs - gewoon	211	79.917
	Secundair onderwijs - buitengewoon	22	5.380
	Deeltijds beroepssecundair onderwijs	17	2.562
	Totaal		669
Onderwijs buiten leerplicht	Volwassenenonderwijs	28	116.413
	Deeltijds kunstonderwijs	15	12.725
	Totaal	43	129.138
Internaten*	Financierbare instellingen	35*	2.286
	Niet-gefinancierde instellingen	19	1.260
	Totaal	54	3.546

*31 internaten + 4 tehuizen

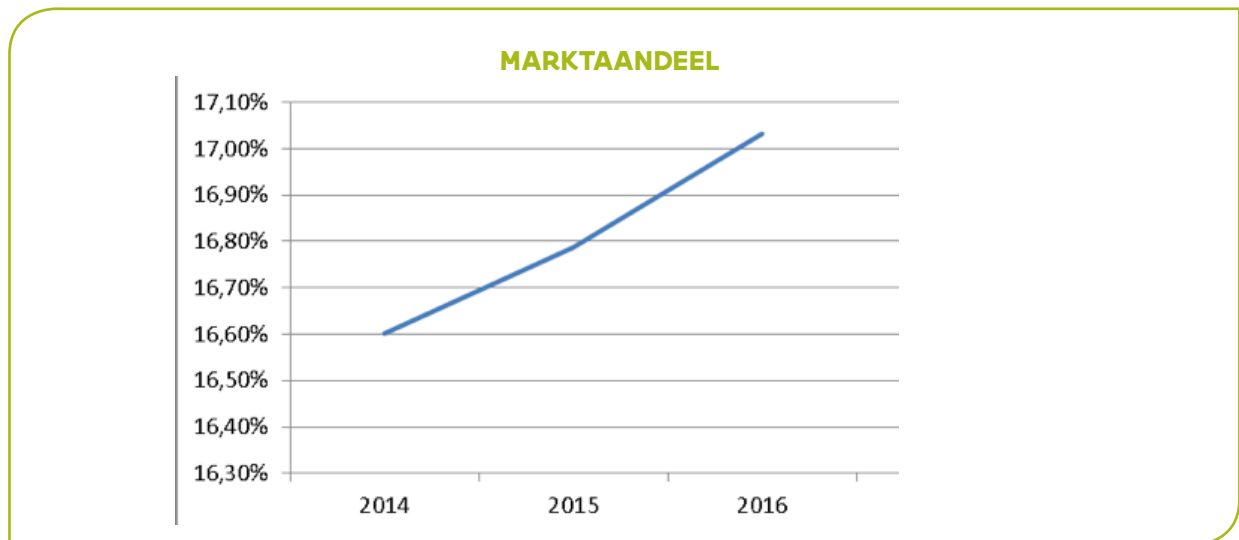
Bron: Statistisch Jaarboek departement Onderwijs

⁶ Inclusief OKAN- en Franstalige leerlingen

Leerplichtonderwijs⁷

Algemeen

Bij de telling van februari 2016 (schooljaar 2015-2016) volgen 200.353 leerlingen les in het gewoon en buitengewoon leerplichtonderwijs van het GO!. Het GO! heeft hiermee een marktaandeel van 17,03%.

Bij de telling van februari 2015 waren er 195.262 leerlingen en bedroeg het marktaandeel 16,79%.

Overall in het GO!, behalve in het buitengewoon onderwijs, groeit de schoolbevolking sterker dan de nataliteit. De daling in het buitengewoon onderwijs is deels te verklaren door het M-decreet: een aantal leerlingen met een verslag dat toegang geeft tot het buitengewoon onderwijs werd met toepassing van dit decreet in het gewoon onderwijs ingeschreven.

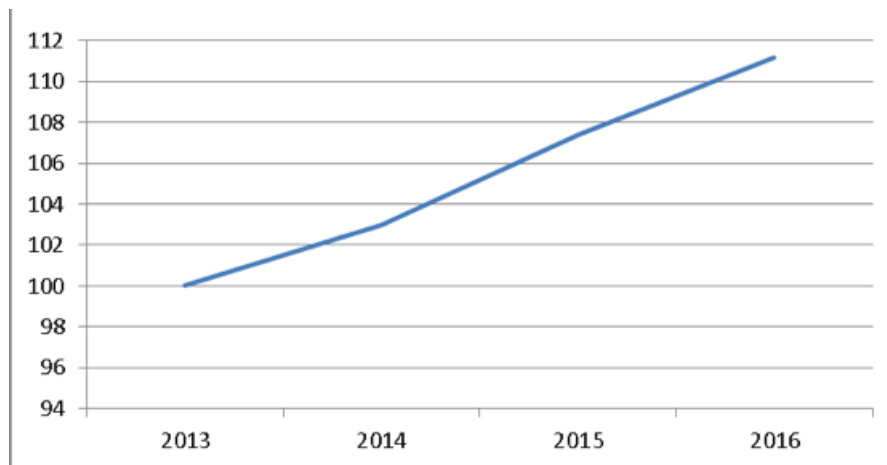
Zowel in de landelijke als in de capaciteitsgebieden stijgt het GO! marktaandeel continu.

Gewoon basisonderwijs

Het gewoon basisonderwijs kent al jaren een gestage groei, zonder enige terugval.

⁷ In dit overzicht voor het leerplichtonderwijs gebruiken we onze eigen, door het departement Onderwijs geverifieerde telling. OKAN- en Franstalige leerlingen worden hier niet meegeteld.

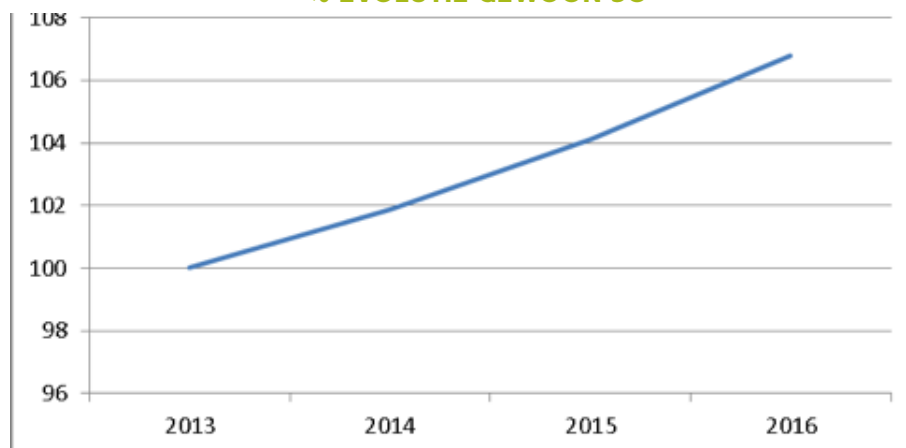
% EVOLUTIE GEWOON BAO

Gewoon secundair onderwijs

Het gewoon secundair onderwijs kent de laatste jaren een constante groei tot 79.917 leerlingen (inclusief HBO⁸). Een stijging met 2,57% en een marktaandeel van 18,77%.

% EVOLUTIE GEWOON SO

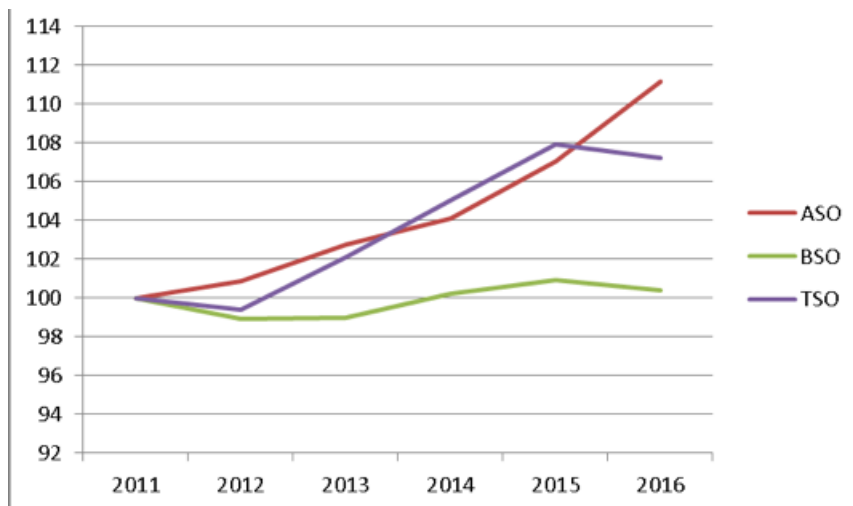

⁸ hoger beroepsonderwijs

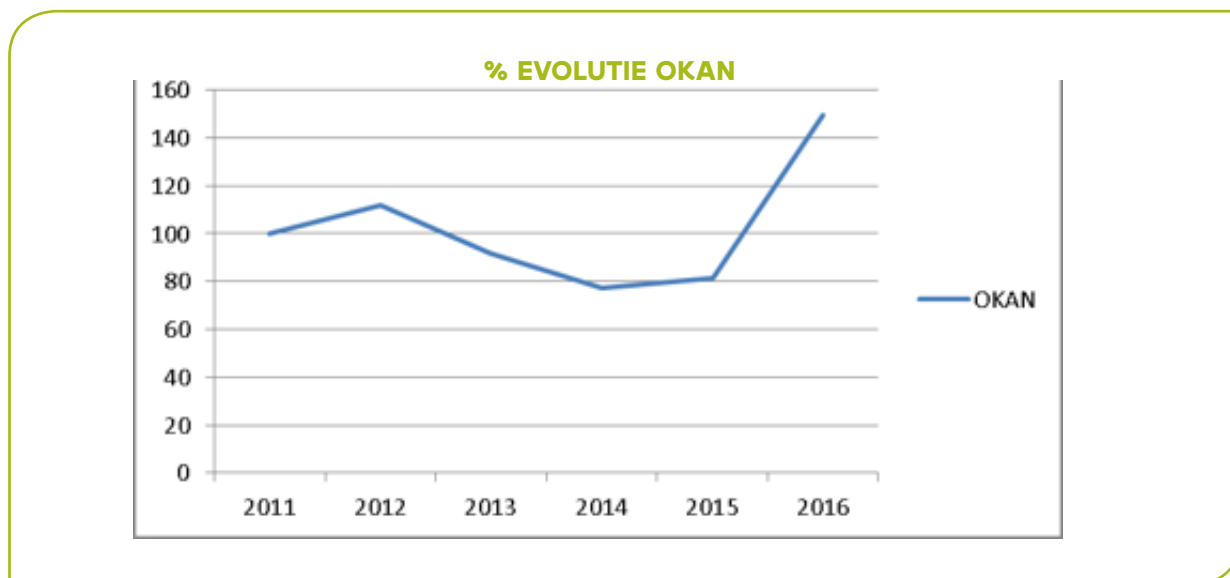
Cijfers per onderwijsvorm SO

	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
OKAN	903	1.011	828	700	734	1.352
Eerste graad	22.377	22.322	22.634	23.137	23.700	24.391
ASO	18.532	18.691	19.036	19.287	19.836	20.592
BSO	17.789	17.600	17.602	17.830	17.952	17.855
HBO	673	843	1.036	1.153	1.177	1.261
KSO	1.237	1.229	1.259	1.350	1.367	1.400
TSO	12.192	12.116	12.449	12.801	13.152	13.066
Eindtotaal	73.703	73.812	74.844	76.258	77.918	79.917

% EVOLUTIE ASO, BSO EN TSO

Het is duidelijk dat vooral ASO een stijgende lijn kent. Er is in het afgelopen jaar een lichte terugval in het TSO.

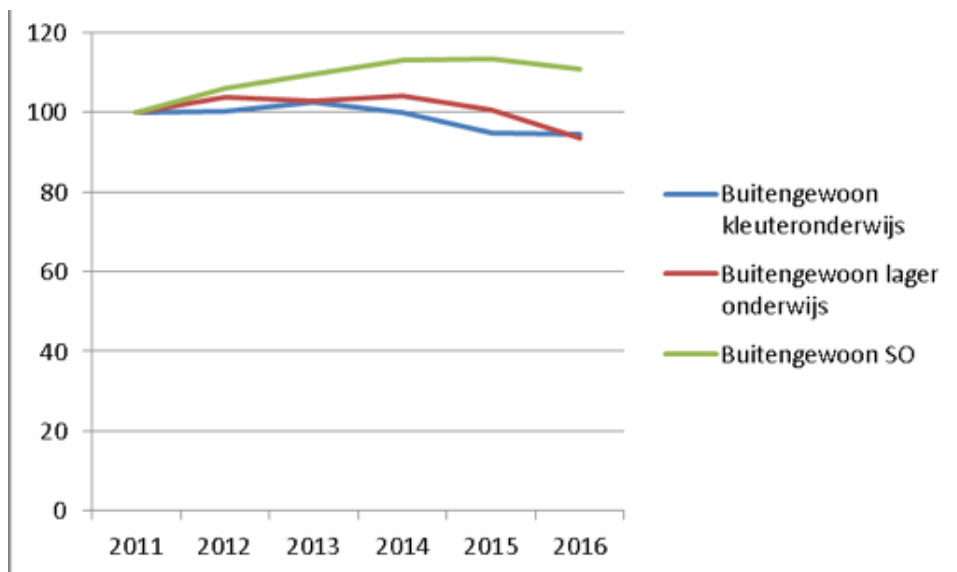
Vanaf schooljaar 2012-2013 was het aantal OKAN-leerlingen aan het dalen, maar in het schooljaar 2015-2016 - door de vluchtelingenproblematiek - verdubbelde het bijna. Het GO! had 618 OKAN-leerlingen meer dan in 2015, wat bijna een derde van de stijging van het aantal leerlingen SO verklaart. België heeft in februari 2016 een totale capaciteit van 35.112 opvangplaatsen voor asielzoekers.

Voor de onthaalklassen voor anderstalige nieuwkomers in het basisonderwijs heeft het GO! een marktaandeel van 25%, aanzienlijk meer dan zijn marktaandeel voor het basisonderwijs. We kunnen dus stellen dat het GO! een substantiële extra bijdrage levert in verhouding tot zijn leerlingenpopulatie in het basisonderwijs.

Buitengewoon onderwijs

Zoals onderstaande tabel en grafiek illustreren, vertoont het buitengewoon basisonderwijs al een tweetal jaren een dalende trend. In het afgelopen jaar noteren we echter een scherpe daling, die waarschijnlijk te verklaren is door het M-decreet. Voor het buitengewoon secundair onderwijs is dit zelfs het eerste jaar dat er sprake is van een daling.

	2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
Buitengewoon kleuteronderwijs	647	649	663	647	614	610
Buitengewoon lager onderwijs	6.618	6.861	6.793	6.887	6.642	6.187
Buitengewoon SO	4.862	5.155	5.320	5.492	5.508	5.380
Totaal	12.127	12.665	12.776	13.026	12.764	12.177

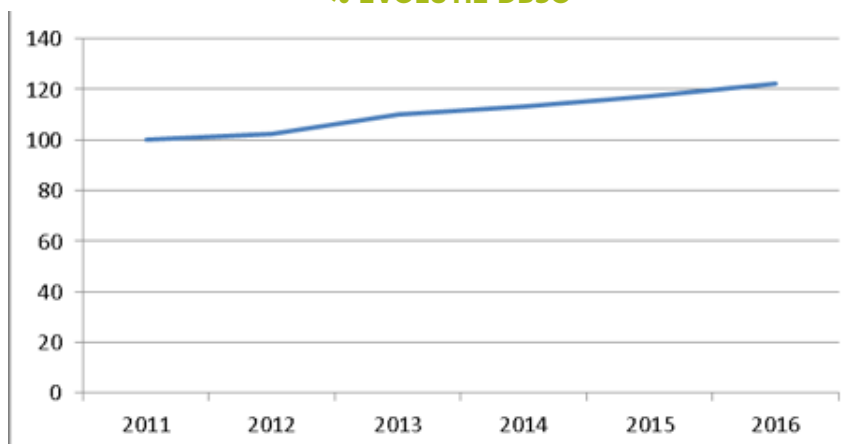

Deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO)

Een sterke procentuele toename vinden we het afgelopen jaar in het DBSO, maar gezien het beperkte aantal leerlingen is dit onderhevig aan grotere procentuele schommelingen. Op 1 februari 2016 waren er in het DBSO 2.562 leerlingen ingeschreven, 105 meer dan in het schooljaar 2014-2015.

2010-2011	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
2.093	2.139	2.301	2.365	2.457	2.562

% EVOLUTIE DBSO

Onderwijs buiten leerplicht

Het onderwijs buiten de leerplicht omvat het volwassenenonderwijs en het deeltijds kunstonderwijs. Onze analyse van de cijfers voor het deeltijds kunstonderwijs berust op de tellingen van 1 februari, uitgevoerd door het departement Onderwijs en gepubliceerd in het Statistisch Jaarboek. We vestigen er de aandacht op dat het hier enkel de financierbare cursisten betreft. Voor het volwassenenonderwijs geldt al enkele jaren de periode van 31 maart tot 1 april als referentieperiode.

Deeltijds kunstonderwijs (DKO)

Op 1 februari 2016 waren er 12.725 cursisten ingeschreven in de kunst- en muziekacademies van het GO!, een stijging met 1,18%. Het marktaandeel stijgt lichtjes met 1 basispunt.

DKO (februari)	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
cursisten	12.024	12.194	12.327	12.577	12.725
marktaandeel	6,93%	7,00%	7,03%	7,15%	7,16%

Volwassenenonderwijs (VO)

Op 1 februari 2016 waren er 116.413 cursisten ingeschreven in de centra voor volwassenenonderwijs van het GO!. Dit resulteert toch in een lichte stijging van het marktaandeel tot 33,61%.

VO	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
cursisten	112.588	115.183	117.071	117.083	116.413
marktaandeel	34,85%	32,28%	32,23%	32,82%	33,61%

Internaten

Op 1 februari 2016 verbleven er in alle GO! internaten samen 2.286 financierbare internen. Zowel het aantal internen als het marktaandeel is licht gedaald tegenover het jaar daarvoor.

Internaten (februari)	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
internen	2.401	2.438	2.404	2.290	2.286
marktaandeel	21,33%	21,52%	21,69%	21,40%	22,10%

Daarnaast zijn er 19 internaten in het buitengewoon onderwijs (niet-gefinancierde instellingen).

Internaten BuO (februari)	2011-2012	2012-2013	2013-2014	2014-2015	2015-2016
internen	1.281	1.381	1.352	1.328	1.260

Internaten met permanente openstelling (IPO's)

De IPO's hebben een vastgelegde capaciteit. Anders dan de voormalige opvangcentra hebben zij de opdracht om kinderen en jongeren maximaal terug naar hun context toe te leiden. Omdat de IPO's intensief inzetten op contextbegeleiding, maken de kinderen en jongeren nog zelden 365 dagen per jaar gebruik van dergelijke voorzieningen en fluctueert de bezetting tijdens de weekends en vakanties heel sterk. Onderstaande tabel toont de gemiddelde bezetting per IPO voor de periode van de kerstvakantie 2015 tot de kerstvakantie 2016.

IPO	Capaciteit	Kerstvakantie 2015	Paasvakantie 2016	Zomervakantie 2016	Kerstvakantie 2016
IPO Kortrijk	30	30	30	30	30
IPO Zonnebos	20	24	25	25	20
IPO De Veerkracht	30	20	17	22	30
IPO De Link	20	20	20	20	20
IPO Huis aan Zee	70	61	63	66	70
IPO De Steiger	40	35	36	40	40
IPO N-O-H	30	29	29	29	25
IPO Gavere	25	18	16	16	19
TOTAAL	265	237	236	248	254

Wij herinneren de overheid aan haar engagement uit 2009. Toen verbond ze zich ertoe om rechtsgrond te geven aan werkingsmiddelen voor de internaten bij een instelling voor buitengewoon onderwijs (verblijf op schooldagen) en voor de huidige IPO's (verblijf op schoolvrije dagen).

In het afgelopen jaar ontvingen deze internaten nog altijd geen middelen van de overheid. De internaten op schooldagen krijgen voor hun werking middelen die bestemd zijn voor de internaten van het gewoon onderwijs, de IPO's ontvangen middelen vanuit het leerplichtonderwijs die via een Raadsbeslissing worden toegewezen.

Wij vragen dat hiervoor in de komende jaren, vanaf begroting 2018, in de eerste plaats al de vrijkomende middelen financiering kinderdagverblijven Scholengroep Brussel worden gebruikt. We dringen er ook op aan dat er nog extra budgetten worden vrijgemaakt om de jarenlange onderfinanciering op korte termijn recht te zetten.

5. Infrastructuur

Overeenkomstig art. 36-3° van het Bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs van 14 juli 1998 is de Raad van het GO! bevoegd voor het vastleggen en uitvoeren, samen met de scholengroepen, van de algemene bouwplanning.

Voor de investeringen in schoolgebouwen beschikt het GO! over middelen uit de Vlaamse begroting en middelen die het zelf genereert uit beheer en verkoop van gebouwen en gronden. Het GO! heeft voor ongeveer 4 miljoen m² aan gebouwen. In verhouding tot de omvang van het patrimonium zijn de beschikbare middelen zeer beperkt.

In het afgelopen jaar ontving het GO! € 64 miljoen van de Vlaamse overheid voor het beheren en vervangen van het patrimonium. Het gaat om middelen uit de jaarlijkse basisdotatie (kleine infrastructuurwerken + grote infrastructuurwerken + eigenaarsonderhoud) en gekleurde middelen (capaciteitsmiddelen + huursubsidies). In verhouding tot de (maximale) fysische norm aan vereiste gebouwen is dit zeer ontoereikend. Om gebouwen na een levensduur van 50 jaar te vervangen is jaarlijks € 115,44 miljoen nodig en om ze te onderhouden, als ze in goede staat zijn, € 40 miljoen.

Deze structurele onderfinanciering duurt al decennia lang, met een geleidelijke maar ontegensprekelijke aftakeling van het patrimonium tot gevolg. Zelfs een basisniveau 'droog, warm en proper' kunnen wij in een deel ervan niet waarborgen. Wij werken een globaal en geïntegreerd infrastructuurbeleidsplan uit om zoveel als mogelijk intern te optimaliseren en het structurele probleem gedeeltelijk te verhelpen, maar de Vlaamse overheid heeft de verantwoordelijkheid om in voldoende middelen te voorzien om ze te renoveren, te vervangen, uit te breiden, aan te passen en te onderhouden. Er is een heuse inhaalbeweging nodig om tot een aanvaardbare basiskwaliteit in elke school te komen.

In de Memorie van toelichting bij Onderwijsdecreet II werd vanaf 1991 ingeschreven dat het GO! recht had op 23,3% in de vastleggingsbudgetten schoolinfrastructuur. In de praktijk kregen we echter slechts 22,47%. Bovendien zou krachtens OD II de verdeling van de middelen voor infrastructuur om de vijf jaar herzien moeten worden. Ook dat is nooit gebeurd. De vele infrastructuurnoden en de groei van ons marktaandeel zijn dwingende redenen om te bekijken hoe deze verdeling volgens OD II kan geactualiseerd worden. We wensen dit mee te nemen bij de begrotingsbesprekingen 2018.

Extra middelen

De overheid heeft extra middelen ter beschikking gesteld in het kader van de volgende projecten.

'Scholen van morgen' (DBFM)

Door de btw-verlaging van 21% naar 6% per 1 januari 2016 kon de overheid over de netten heen voor € 160 miljoen extra middelen verdelen voor 'Scholen van Morgen' (DBFM). Voor het GO! gaat het om zes nieuwe DBFM-projecten, waarvan de bouwwerken vanaf midden 2019 moeten starten.

De overheid heeft ook een nieuw DBFM-investeringsprogramma goedgekeurd voor een totaal van € 300 miljoen. Het GO! zal ongeveer € 60 miljoen daarvan kunnen aanwenden. Dit plan wordt pas in 2017 uitgewerkt.

Capaciteit

Het GO! kreeg 26 capaciteitsprojecten toegewezen voor de kalenderjaren 2016-2018. Over de netten heen bedraagt het totale budget € 150 miljoen.

Project 'Schoolsportinfrastructuur openstellen'

In het najaar lanceerden Vlaams minister van Onderwijs Hilde Crevits en Vlaams minister van Sport Philippe Muyters een projectoproep aan scholen om hun sportinfrastructuur kwalitatiever te maken en naschools, in het weekend en in vakantieperiodes open te stellen voor lokale sportclubs. Het GO! is daarop ingegaan. De Raad van het GO! besliste dat maximaal € 500.000 aan GO! middelen in dit project kan geïnvesteerd worden.

Klimaatfonds

De Vlaamse overheid heeft voor de periode 2016-2020 € 54 miljoen uit het Klimaatfonds gereserveerd voor energiebesparende investeringen in het onderwijs. Cruciaal is dat de beoogde CO2-reductie effectief meetbaar is en goed gemonitord kan worden. Het aandeel voor het GO! bedraagt ongeveer € 7,2 miljoen.

Het GO! zal deze middelen investeren in de volgende vijf projecten:

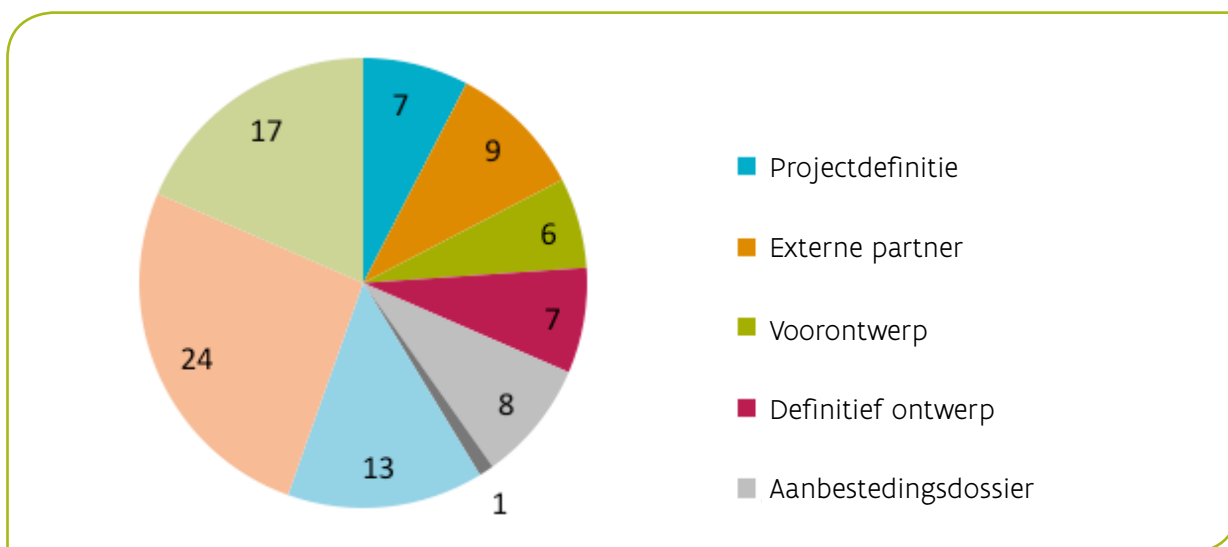
1. Stookplaats uitregelen
2. Stookplaats renoveren
3. Andere REG-maatregelen (isolatie dak, vensters, muren) gekaderd in stappenplan
4. Pilot 'ingrijpende energetische renovatie'
5. Middelen geplande renovatieprojecten voor energiebesparende maatregelen verhogen

Vanaf 2017 wordt dit verder uitgewerkt en aangepakt.

Vanuit Onderwijs worden heel wat initiatieven genomen om de vele noden inzake schoolinfrastructuur over heel Vlaanderen gedeeltelijk te lenigen. Al die extra middelen in het kader van 'Scholen van Morgen', voor capaciteitsuitbreiding, of het Klimaatfonds e.d., worden toegekend om te investeren in een vooraf bepaald project. Al die mooie initiatieven grijpen telkens opnieuw in op onze planning. De bevoegdheid van de Raad om beslissingen rond infrastructuur te nemen, zoals bepaald in het Bijzonder decreet betreffende het gemeenschapsonderwijs, wordt hierdoor uitgehold. Bovendien zijn we vaak pas laat in een kalenderjaar zeker van de middelen die in datzelfde jaar extra worden toegekend, en van de voorwaarden. Wij kunnen middelen pas vastleggen als de uitvoerder en het bedrag vaststaan. Bij bouwprojecten gaat er een lang traject (gemiddeld twee jaar) vooraf aan de vastlegging (ontwerp, uitwerken lastenboek, vergunning, publicatie van de overheidsopdracht, enz.). In dergelijke situaties is er slechts weinig tijd beschikbaar om op een totaal van ongeveer 830 domeinen met ruim 3.650 gebouwen de beste projecten te bepalen. Dat alles maakt het voor het GO! niet eenvoudig om met ad hoc verspreide budgetten en maatregelen de juiste beleidskeuzes op langere termijn te maken.

Nieuwbouw en grote infrastructuurwerken

Er werden 92 projecten volgens de reguliere werking opgevolgd in verschillende fasen van het proces. Deze projecten staan voor ongeveer € 280 miljoen. Onderstaande figuur toont de fasen van de opgenomen dossiers. De opgeleverde projecten zijn voorlopig opgeleverd.

Figuur 1: Aantal GIW-projecten per fase, van de huidige reguliere werking

De volgende tien grote bouwprojecten werden opgeleverd voor een totaal van € 16,6 miljoen.

Beschrijving	Type	Totale kosten
De Panne GO! basisschool De Tuimelaar - nieuwbouw en renovatie schoolgebouw	Nieuwbouw planning	€ 2.271.266
Denderleeuw GO! atheneum - realisatie sporthal	Sporthal	€ 1.056.365
Genk GO! basisschool Gelieren - nieuwbouw	Nieuwbouw planning	€ 2.690.539
Lichtervelde GO! basisschool De Valke - nieuwbouw klassen en polyvalente zaal, incl. technieken	Nieuwbouw planning	€ 1.513.585
Marke GO! basisschool Het Open Groene - nieuwbouw polyvalente zaal, kleedkamers en administratie, incl. technieken	Sport-infrastructuur	€ 791.021
Mechelen GO! basisschool De Esdoorn en GO! basisschool De Vlindertuin - uitbreiding twee schoolgebouwen	CAPA	€ 3.449.432
Mechelen GO! atheneum Pitzemburg - restauratie daken	Renovatie	€ 583.730
Ukkel GO! basisschool Floréal - nieuwbouw klassen en turnzaal	Nieuwbouw & sport	€ 1.618.425
Vilvoorde GO! centrum voor leerlingenbegeleiding + scholengroep - omvorming inter-naat tot medisch circuit en kantoren	Overige	€ 1.668.149
Wervik GO! basisschool De Horizon - nieuwbouw met zes klassen, polyvalente zaal, sanitair en bergruimte	Nieuwbouw & sport	€ 969.922
Eindtotaal		€ 16.612.434

Nieuwe projecten in bouwfase

De vastleggingsmachtiging voor nieuwbouw en grote infrastructuurwerken bedroeg € 35,6 miljoen plus € 15,1 miljoen voor capaciteitsprojecten. Van onderstaande 16 projecten, waaronder vijf capaciteitsprojecten, startte de bouw.

Projectnaam	Type	vastlegging 2016
Booischoot GO! basisschool Triangel	Nieuwbouw	3.023.787
Reet GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs Groenlaar	Nieuwbouw	3.270.662
Schaarbeek GO! basisschool Carolus Magnus	Nieuwbouw	2.206.347
Beveren Waas GO! technisch atheneum/basisschool	Sporthal/ Nieuwbouw	7.289.211
Ninove Atheneum GO! basisschool Dreefstraat	Nieuwbouw	2.827.816
Gent GO! medisch pedagogisch instituut De Oase - GO! school voor buitengewoon onderwijs Wolfput	Nieuwbouw	3.371.590
Gent GO! atheneum3 + GO! middenschool3-topsportschool	Nieuwbouw	5.013.824
Nazareth GO! basisschool Stropstraat	Nieuwbouw	1.401.755
Brugge GO! atheneum Vijverhof	Renovatie	287.321
Brugge GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs St.-Andries	Nieuwbouw	6.551.833
Oostende GO! Syntra West	Renovatie	3.231.702
Mechelen GO! basisschool GO SHIL	CAPA	998.835
Halle GO! basisschool De Leerboom	CAPA	2.793.197
Vilvoorde GO! basisschool Letterboom en GO! atheneum	CAPA	3.611.904
Leuven GO! basisschool Grasmushof	CAPA	1.165.242
Denderleeuw GO! basisschool De Nayerstraat	CAPA	362.130

Capaciteitsuitbreiding

In het afgelopen jaar ontvingen 15 steden en gemeenten en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bijkomende middelen voor extra plaatsen in het basisonderwijs. Het ging om steden en gemeenten die tegen 2020-2021 minimum 100 plaatsen te kort hebben in het gewoon basisonderwijs. Voor het eerst verliep dit via een meerjarenbegroting voor 2016, 2017 en 2018. Aan de basis van deze verdeling ligt de 'capaciteitsmonitor schoolinfrastructuur', die de vraag- en de aanbodzijde in het leerplichtonderwijs in kaart heeft gebracht.

Ook deze keer selecteerde het GO! een aantal capaciteitsprojecten vanuit een integrale benadering. In de scholengroepen met een integraalplan was de keuze vrij eenvoudig. Voor steden en gemeenten in andere scholenroepen werd in samenspraak met de scholengroep en het team integraalplannen gezocht naar zinvolle en sterke projecten.

In totaal werden in de verschillende lokale task forces 26 (deel)projecten aan het GO! toegekend voor een totaal bedrag van € 44 miljoen. De VGC trekt voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bijkomende capaciteitsmiddelen uit. Twee projecten van het GO! die via de Vlaamse Gemeenschap al een gedeeltelijke financiering ontvingen, kregen zo nog € 9,4 miljoen extra

toegekend. In totaal zijn al deze projecten (Vlaamse Gemeenschap en VGC) goed voor 3.492 bijkomende stoeltjes. Voor het eerst sinds de toekenning van gekleurde capaciteitsmiddelen was het mogelijk om projecten voor het secundair onderwijs in te dienen. Van de 3.492 bijkomende stoeltjes zijn er 500 bestemd voor het secundair onderwijs.

Per jaar is de verdeling als volgt:

- 2016: € 15.082.195
- 2017: € 17.543.491
- 2018: € 11.420.520

Wat is er sinds 2010 gerealiseerd?

Tussen 2010 en 2015 kreeg het GO! 93 (deel)projecten toegewezen voor een totaalbudget van € 115 miljoen. In totaal leveren ze 8.231 extra plaatsen op in het basisonderwijs. Begin 2017 zijn er daarvan al 61 projecten opgeleverd. In sommige gevallen kan men de extra stoeltjes al openstellen nog voor het project effectief gerealiseerd is, bijvoorbeeld via tijdelijke huisvesting. In totaal zijn er zo al 6.763 van de 8.231 in het vooruitzicht gestelde stoeltjes opengesteld.

In het afgelopen jaar werden vijf grote capaciteitsprojecten opgestart en werd één groot capaciteitsproject opgeleverd (zie voorgaande lijsten).

‘Scholen van Morgen’ (DBFM)

De Vlaamse regering startte in 2005 deze inhaalbeweging voor scholenbouw volgens de DBFM-formule (Design-Build-Finance-Maintain). Voor het GO! zijn er 30 projecten opgenomen om te realiseren. Dat vertegenwoordigt een totaal van 99.000 m² schoolgebouwen (bruto vloeroppervlakte).

Impact btw-verlaging

Dankzij de btw-verlaging in scholenbouw van 21% naar 6% werd het programma van ‘Scholen van Morgen’ uitgebreid met € 160 miljoen. Dit werd verdeeld volgens Onderwijsdecreet II, zodat het GO! een uitbreiding met zes projecten of 16.500 m² te bouwen oppervlakte kreeg.

De Raad van het GO! selecteerde de volgende projecten:

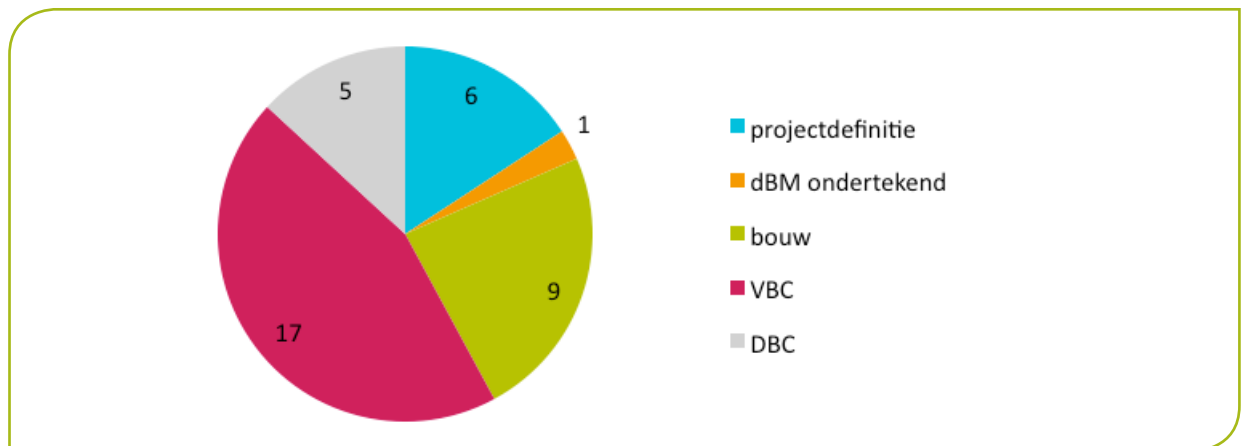
Genk GO! campus De Richter	4.000 m ²
Gent internaat GO! medisch pedagogisch instituut De Oase	2.000 m ²
Moorslede GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs Sterrebos	2.500 m ²
Bredene GO! basisschool De Europaschool + middenschool	3.500 m ²
Geluwe GO! basisschool voor buitengewoon onderwijs De Vlier	2.000 m ²
Vilvoorde GO! basisschool 4 Fonteynen	2.500 m ²
Totaal	16.500 m²

Vijf van de zes ingediende projecten die nu vervroegd kunnen gerealiseerd worden, komen uit de reguliere planning ⁹. Wegens de dringende nood werd het project in Vilvoorde eraan toegevoegd.

⁹ De reguliere planning (of meerjarenplanning) van het GO! werkt niet met een wachtlijst maar vanuit opvraag. Natuurlijk zijn er veel meer noden, maar de reguliere planning omvat enkel de meest dringende projecten die binnen de timing van het meerjarenplan kunnen gerealiseerd worden.

Uitvoering DBFM-projecten

Er worden 36 DBFM-projecten opgevolgd, waarvan twee in twee fasen. De zes projecten in fase 'projectdefinitie' zijn de zes extra projecten die we te danken hebben aan de btw-verlaging.

Figuur 2: Aantal DBFM-projecten per fase

'dBM ondertekend' is het moment waarop de uitvoering van start gaat. 'VBC' wil zeggen: de ondertekening van het voorlopig beschikbaarheidscertificaat, dit komt overeen met de voorlopige oplevering. 'DBC' is het definitief beschikbaarheidscertificaat. Vanaf dat moment gaat het project over in onderhoudsfase.

De volgende 20 projecten van 'Scholen van Morgen' werden in het afgelopen jaar in gebruik genomen, goed voor een totale oppervlakte van 64.000 m² :

DBFM-projecten opgeleverd in 2016	bouwkosten	bruto opp. m ²
's Gravenwezel GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs	€ 12.250.439	5.200
Edegem GO! basisschool	€ 3.040.662	1.190
Heist-op-den-Berg GO! technisch atheneum	€ 5.245.036	2.109
Turnhout GO! basisschool en technisch atheneum	€ 10.581.526	3.569
Wemmel GO! basisschool	€ 5.391.613	2.120
Halle GO! technisch atheneum (fase 1)	€ 11.125.280	4.458
Vilvoorde GO! basisschool	€ 5.768.106	2.394
Heverlee GO! campus Woudlucht (fase 2)	€ 20.019.057	10.500
Sint-Truiden GO! middenschool en GO! atheneum	€ 6.214.243	2.542
Zoutleeuw GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs	€ 4.018.221	1.500
Bocholt GO! basisschool	€ 4.662.305	1.882
Rupelmonde GO! basisschool	€ 5.092.421	1.996
Erpe-Mere GO! basisschool voor buitengewoon onderwijs	€ 6.900.691	2.763
Brakel GO! technisch atheneum	€ 3.435.884	1.287
Oostakker GO! basisschool	€ 7.342.170	3.301
Zomergem GO! basisschool	€ 4.299.204	1.730
Waregem GO! technisch atheneum	€ 6.655.839	2.600
Heule GO! technisch atheneum	€ 9.018.680	3.668
Marke GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs	€ 5.164.685	2.033
Oostende GO! centrum deeltijds onderwijs technisch atheneum en GO! school voor buitengewoon secundair onderwijs	€ 17.012.092	7.191
Totaal	153.238.154,30	64.033,00

De volgende projecten waren in de bouwfase:

- GO! basisschool Unesco/GO! atheneum Koekelberg met een oppervlakte van 11.486 m² voor 1.200 leerlingen;
- GO! technisch atheneum campus Kapellen met een oppervlakte van 1.200 m² voor 502 leerlingen;
- GO! technisch atheneum Halle met een oppervlakte van 6.055 m² voor 480 leerlingen;
- GO! technisch atheneum Brugge Sint-Michiels met een oppervlakte van 2.411 m² voor 250 leerlingen.

De bijkomende uitgaven verbonden aan de DBFM-projecten, vooral voor het inhuren van tijdelijke huisvesting, bedroegen € 340.000 en werden door het GO! betaald met de middelen voor grote infrastructuurwerken.

PPS-contracten

In het kader van de brede open school starten er steeds meer samenwerkingsverbanden (PPS) met lokale besturen op. Sommige van deze projecten betreffen de realisatie van een sporthal (bv. campus Minneplein Ieper, sporthal GO! atheneum Drie Hofsteden Kortrijk, sporthal Maurits Sabbestraat Oostende), andere projecten gaan veel verder en leiden zelfs tot een stadsontwikkelingsproject.

Vastgoedtransacties

Om het ontoereikende budget voor nieuwbouw, renovatie en onderhoud van het GO! patrimonium aan te vullen, verkoopt het GO! gronden en gebouwen die niet langer voor onderwijs kunnen dienen. Een percentage van de verkoopprijs gaat rechtstreeks naar de betrokken scholengroep voor het onderhoud van hun gebouwen.

Het resterende bedrag kan pas twee jaar na het jaar van ontvangst vastgelegd en aangewend worden voor infrastructuurwerken. Pas daarna volgt de realisatie van een project. Deze verplichting, opgelegd door het kabinet-Begroting, beperkt onze vrijheid in het omgaan met de beschikbare middelen. Nu onze interne werking geheroriënteerd is, vragen we dat deze regel opgeheven wordt, zodat we onze eigen middelen vrij kunnen inzetten waar en wanneer het nodig is.

Er werden gronden en panden ter waarde van € 12.751.912 verkocht. Een greep uit de verkoopdossiers:

- Brugge, Jakobinessenstraat 2 - GO! technisch atheneum Brugge dat verhuist naar de nieuwbouw op de Vijverhof;
- Duffel, Zomerstraat - deel uit de verkaveling;
- Geel, Velodroomstraat - bouw kavels;
- Kortrijk, Pottelberg - voormalig CLB-gebouw;
- Lissewege, Scharphoutstraat 42 - domein dat jarenlang verhuurd werd aan Stad Brugge;
- Melle, Vossenstraat - voormalige basisschool, werd een aantal jaren verhuurd aan het Lucernacollege;
- Moerbeke-Waas, Hospicestraat - voormalig CLB-gebouw;
- Poperinge, Vroonhof 6 - waar een PPS wordt opgezet met Stad Poperinge;
- Torhout, Revinzestraat - voormalige GO! basisschool Het Berenbos;
- Turnhout, Boomgaardstraat 56 - acht percelen bouwgrond;
- Zaventem, Veldeke - voormalig CLB-gebouw.

Als overheidsbestuur verkoopt het GO! nauwelijks onderhands, maar gebruikt de methodiek van openbare verkoop of verkoop onder gesloten omslag voor een notaris of via de afdeling Vastgoedtransacties. Dergelijke procedures leveren voor de kleinere vastgoeddossiers slechts een gedwongen waarde op. Openbare verkopen, die uitgaan van een ondergrens, zijn niet meteen de meest aangewezen methode om een hoger verkoopresultaat te verkrijgen.

Er werd een domein aangekocht voor € 744.000, namelijk het domein 4 Fonteynen in Vilvoorde.

6. Personeelsbewegingen in de centrale administratieve diensten

Op 1 januari 2016 werkten er in de administratieve diensten van het GO! 165 vastbenoemde en 38 contractuele personeelsleden. Acht personeelsleden gingen in het afgelopen jaar met pensioen, negen personeelsleden verlieten het GO! om andere redenen. Er werden twaalf nieuwe medewerkers in dienst genomen. Op 31 december 2016 sloten onze diensten het jaar af met 163 vastbenoemde en 35 contractuele personeelsleden.

	01/01/2016	pensioen	vertrek	nieuw	31/12/2016
vastbenoemde ambtenaren	165				163
contractuele personeelsleden	38				35
		-8	-9	12	
TOTAAL	203				198

Vaste benoeming en bevordering

In maart werd een aangepast personeelsplan goedgekeurd. In dat plan werd het aantal voltijdse eenheden (VTE's) verder gereduceerd tot 178, op basis van een optimalisatieoefening ingegeven door de door de overheid opgelegde besparingen en de op te nemen kerntaken. De initiële personeelsformatie die tot 2013 van kracht was, voorzag in 218 VTE's, maar het door de overheid toegekende budget dwong ons om dit te verminderen.

Om gedeeltelijk tegemoet te komen aan de kwalitatieve en kwantitatieve personeelsbehoeften die uit het goedgekeurde personeelsplan voortvloeien, werd een wervingsplan opgemaakt. Dit wervingsplan, gespreid over twee jaar, is een mix van prioritaire wervingen, bevorderingen en vaste benoemingen.

In het afgelopen jaar werden acht contractuele personeelsleden toegelaten tot de proeftijd met het oog op vaste benoeming zoals uitgestippeld in het wervingsplan. Op 31 december 2016 is 82% van de personeelsleden bij de administratieve diensten vastbenoemd. Eind 2015 ging het om 83%.

De loonkosten voor statutaire personeelsleden bij het GO!, een entiteit met rechtspersoonlijkheid, zijn hoger dan die voor contractuele personeelsleden. Daarom, en ook door de impact van de personeelsbesparingen en de onzekerheid over de beschikbare middelen, wordt meer en meer geopteerd om nieuwe personeelsleden in eerste instantie contractueel te werven.

Er werd ook gestart met het vacant verklaren en invullen van een aantal bevorderingsfuncties. De bevorderingsprocedures waren tegen april 2017 afgerond. Het gaat hier in feite om een inhaaloperatie. Sinds 2004 was er geen enkele bevorderingsronde meer doorgevoerd, behalve voor de mandaatfuncties van afdelingshoofd en afgevaardigd bestuurder.

De laatste jaren werden diverse functies in het personeelsplan aangepast en gereduceerd, werden de kerntaken in kaart gebracht en afgelijnd. Toch blijft het GO! uiterst bezorgd over de continuïteit in de dienstverlening van de administratieve diensten de komende jaren. Het GO! had de opdracht om tijdens de legislatuur 2014-2019 een besparing van twee koppen (van 224 naar 222) te realiseren. Op 31 december 2016 registreerden we nog 198 koppen. Dit is een rechtstreeks gevolg van

de € 1,457 miljoen aan personeelsbesparingen in enge zin (exclusief de besparing via de verzorgingskosten) die tijdens deze legislatuur aan het GO! wordt opgelegd. Ondanks de sterke besparing die het GO! tijdens de vorige legislatuur al had gerealiseerd, wordt het GO! nu op een lineaire wijze mee gevat in een besparingsdoelstelling van de Vlaamse regering, waarvoor het voorzitterscollege uiteindelijk de methodiek heeft uitgetekend. Het GO! betreurt dit. De Vlaamse regering zou correcter gehandeld hebben indien ze met het GO! afzonderlijke besparingsdoelstellingen besproken had; met andere entiteiten heeft ze dit wel gedaan. Een dergelijk eenzijdig kappenverhaal, dat geen aandacht heeft voor de taakstelling van een entiteit, gaat voorbij aan de kwaliteit en continuïteit van de dienstverlening.

7. Werkingsmiddelen

De scholengroepen ontvangen naast uren en punten voor personeel ook werkingsmiddelen om onderwijs te organiseren. Ook de administratie en de pedagogische diensten ontvangen werkingsmiddelen om hun opdracht uit te voeren.

Scholengroepen

Bij de opstart van het GO! heeft de overheid middelen vrijgemaakt voor de overkoepelende ondersteunende administratie. En zoals bij de andere netten zijn er middelen voor de scholen. De scholengroepen daarentegen ontvangen geen middelen om de scholen te ondersteunen in hun opdracht.

Sinds de dotatie werkingsmiddelen 2009 wordt rekening gehouden met de sociale achtergrond van de leerlingen in het gewoon onderwijs en ligt de lat gelijk tussen de verschillende onderwijsnetten. De middelen die de overheid toekent, worden op basis van door de Raad GO! vastgelegde criteria verdeeld over de scholengroepen, die ze op hun beurt, via een beslissing van hun raad van bestuur, verder verdelen over de scholen.

In de begroting van het departement Onderwijs en Vorming voor alle onderwijsnetten samen werden deze bedragen opgenomen:

in € 1.000	Begrotings-aanpassing 2015	Begrotings-aanpassing 2016	Verschil	
Gewoon basisonderwijs	452.295	457.304	5.009	1,11%
Buitengewoon basisonderwijs	40.397	40.040	-357	-0,88%
Gewoon secundair onderwijs	414.572	414.953	381	0,09%
Buitengewoon secundair onderwijs	27.301	27.511	210	0,77%
Internaten	23.791	23.394	-397	-1,67%
Deeltijds kunstonderwijs	4.560	4.574	14	0,31%

De stijgingen en dalingen zijn hoofdzakelijk te verklaren door de evolutie van het aantal leerlingen tussen 2014 en 2015. De leerlingencijfers van 2015 worden gebruikt om de dotatie van 2016 te bepalen.

De 'eenmalige' besparingen op werkingsmiddelen voor de dotatie 2015 (2,3% in het basisonderwijs en 4,5% in het secundair onderwijs) zijn ook op de dotatie 2016 toegepast. Indien de Vlaamse overheid deze besparingsmaatregel niet opnieuw had toegepast, zou het GO! € 181,86 miljoen aan werkingsmiddelen ontvangen hebben. In de feiten heeft het GO!, als gevolg van de doorgedreven besparingen, slechts € 175,61 miljoen ontvangen. Dat betekent een verlies van € 6,25 miljoen.

Met de implementatie van het M-decreet op 1 september 2015 zijn er twee nieuwe types buitengewoon onderwijs gestart die ook dotatie ontvangen:

- type basisaanbod: voor kinderen met specifieke onderwijsbehoeften voor wie het gemeenschappelijke curriculum met redelijke aanpassingen niet haalbaar is in een school voor gewoon onderwijs. Dit type vervangt de types 1 en 8.
- type 9: voor jongeren met een autismespectrumstoornis, maar zonder verstandelijke beperking.

Het GO! ontvangt de volgende bedragen (in euro) per leerling:

Dotatie werkmiddelen per leerling	2015	2016
Basisonderwijs	730,81	723,34
Buitengewoon basisonderwijs	1.389,09	1.414,47
Secundair onderwijs	1.022,82	1.019,80
Buitengewoon secundair onderwijs	1.325,50	1.324,09
Internaten	829,35	825,76
Deeltijds kunstonderwijs	132,78	131,30

Het GO! krijgt een globaal forfaitair bedrag aan werkmiddelen voor al zijn academies samen. In het gesubsidieerd onderwijs daarentegen evolueert het bedrag mee met de leerlingenaantallen. Op dit moment én overeenkomstig het voorontwerp van niveaudecreet DKO, komt dit omgerekend op € 131,30 per leerling in het GO!, tegenover € 17,24 per leerling in het gesubsidieerd onderwijs. Het gesubsidieerd onderwijs kan op derdenmiddelen rekenen, het GO! niet. Voor het GO! is dit forfaitaire bedrag de enige bron van inkomsten.

Doordat het aantal leerlingen in het deeltijds kunstonderwijs van het GO! constant toeneemt en door de bijkomende besparing vanaf 2015 is het bedrag dat het GO! per leerling krijgt, gedaald van € 166 in 2009 naar € 131,30 € in 2016. De scholengroepen passen dit verschil in de feiten bij, maar dat gaat ten koste van andere onderwijsniveaus en -vormen.

Wij vragen dat het bedrag van de dotatie wordt opgetrokken naar de reële kostprijs van een leerling in het deeltijds kunstonderwijs en dat het wordt teruggezet op (minimaal, gezien het niet-indexeren) € 166 per leerling. Wij vragen ook dat het bedrag van de dotatie vervolgens mee evolueert met de groei van de schoolbevolking.

Wij blijven herhalen dat de Vlaamse overheid in de middelen hoort te voorzien die het GO! nodig heeft voor de organisatie van het deeltijds kunstonderwijs: uren, werkmiddelen, infrastructuur, leerlingenvervoer, regelgeving e.d. Academies moeten in staat zijn om autonoom en onafhankelijk van bijkomende middelenstromen te functioneren. Dat onafhankelijk zijn van bijkomende middelenstromen is voor het GO! een voorwaarde om op een eerlijke manier deeltijds kunstonderwijs te kunnen organiseren. Die onafhankelijkheid is ook absoluut noodzakelijk om te kunnen inspelen op de mogelijkheden die de nieuwe opleidingsstructuur biedt. Andere onderwijsverstrekkers kunnen op derdenmiddelen rekenen; in het gefinancierd onderwijs kunnen die extra middelen enkel van de Vlaamse overheid zelf komen.

Als niet voldaan wordt aan die onafhankelijkheidsvoorwaarde, wordt de grondwettelijke opdracht van het GO! zowel politiek als beleidsmatig miskend.

Geconsolideerde jaarrekening GO!

Elk jaar moet de Raad van het GO! voor 30 september zorgen voor een geconsolideerde jaarrekening over het voorgaande boekjaar. Dit jaarverslag wordt op een vroeger tijdstip opgemaakt, op een ogenblik dat de geconsolideerde jaarrekening voor het net over het voorgaande boekjaar nog niet door de Raad is goedgekeurd. Daarom worden de cijfers van 2015 besproken. Een geconsolideerde jaarrekening moet een overzicht leveren van de resultaten van het gehele GO!, waarbij de cijfers van alle scholengroepen worden samengebracht met de cijfers van de centrale diensten. De jaarrekeningen van de verschillende entiteiten worden wiskundig samengevoegd en om dubbel telling te vermijden worden onderlinge transacties en saldi geëlimineerd.

Het GO!, het onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, is actief pluralistisch en streeft bij iedereen maximale leerwinst, totale persoonlijkheidsontwikkeling, maatschappelijke verantwoordelijkheid en individueel welbevinden na. Wat het GO! doet om dit allemaal te realiseren, wordt in de jaarrekening zichtbaar gemaakt. De Raad waakt over de economische leefbaarheid ervan op korte en lange termijn.

Eerst geven we de geconsolideerde jaarrekening van het gehele GO! en daarna die van de scholengroepen. De centrale diensten nemen immers een groot deel van het vermogen voor hun rekening en hun structuur is zo verschillend, dat het nuttig is ook de geconsolideerde jaarrekening van de scholengroepen zonder de centrale diensten voor te stellen.

Consolidatie van het gehele GO! is de integrale samenvoeging van jaarrekeningen en de eliminatie van onderlinge transacties en saldi van:

- 28 scholengroepen;
- GO! centrale diensten;
- SKOGO (Stichting Kinderopvang GO!).

Als kerncijfers kunnen we meegeven:

- balanstotaal: € 862 miljoen;
- resultaat van het boekjaar: positief resultaat van € 18,5 miljoen;
- overgedragen resultaat: tekort van € 284 miljoen;
- eigen vermogen: € 782 miljoen = 91 % van totaal vermogen.

De verhouding van elke entiteit in het balanstotaal is de laatste twee jaar zo goed als dezelfde gebleven: de centrale diensten nemen iets meer dan twee derde voor hun rekening (68,7 %), terwijl de scholengroepen iets minder dan één derde (31,1 %) vertegenwoordigen en SKOGO slechts 0,3 % voorstelt.

Activa

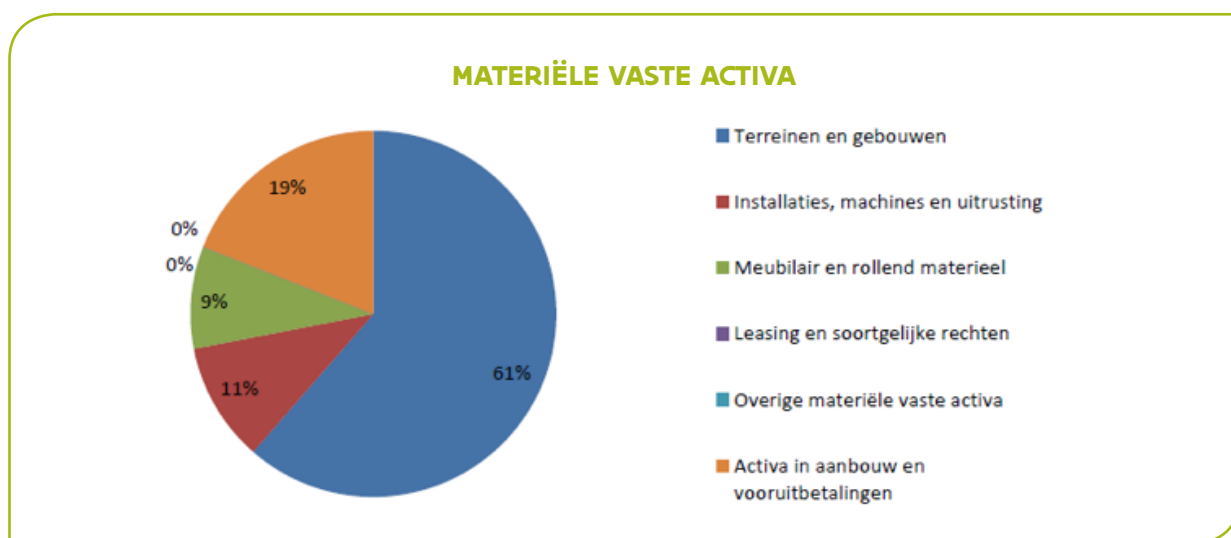
	code	boekjaar	orig boekjaar	verschil	% verschil
ACTIVA					
VASTE ACTIVA	20/28	610.147.665	568.163.658	41.984.008	+7,39%
Immateriële vaste activa	21	250.521	475.243	-225.723	-47,40%
Positieve consolidatieverschillen		274.806	0	274.806	-
Materiële vaste activa	22/27	609.557.775	567.616.703	41.941.072	+7,39%
Financiële vaste activa	28	64.563	70.711	-6.148	-8,69%
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	251.490.942	251.403.788	87.154	+0,03%
Vorderingen op meer dan één jaar	29	0	9.996	-9.996	-100,00%
Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	4.258.435	4.480.391	-221.956	-4,95%
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	27.336.196	38.373.849	-11.037.653	-28,76%
Geldbeleggingen	50/54	91.578.617	83.630.420	7.948.197	+9,50%
Liquide middelen	55/58	123.239.815	119.140.498	4.099.317	+3,44%
Overlopende rekeningen	490/1	5.077.879	5.768.634	-690.755	-11,97%
TOTAAL ACTIVA	20/58	861.638.607	819.567.445	42.071.162	+5,13%

Vaste activa

- 80% gebouwen en terreinen (incl. in aanbouw);
- 11% installaties en machines (computers, keukens, e.d.);
- 9% meubilair en rollend materieel.

In het GO! werd meer geïnvesteerd dan er werd afgeschreven of verkocht. De scholengroepen investeerden gemiddeld € 904.000. Dit is aanzienlijk meer dan de afschrijvingen, die gemiddeld € 719.000 bedragen. Zowel de centrale diensten als de scholengroepen hebben minder geïnvesteerd in software dan de vorige jaren.

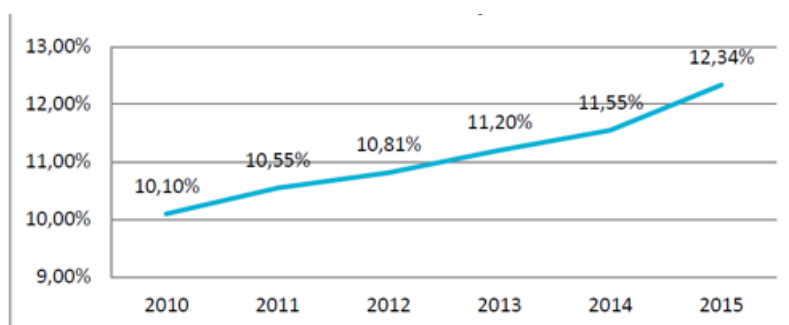
De materiële vaste activa zijn de grootste groep aan vast actief in het GO!, omdat het GO! een groot patrimonium heeft. De terreinen en gebouwen (incl. activa in aanbouw) palmen 79,7% van alle vaste activa in. De centrale diensten hebben € 65,6 miljoen geïnvesteerd in terreinen en gebouwen. Eind 2015 was er voor € 115,8 miljoen aankoopwaarde niet definitief opgeleverd.

Uit onderstaande grafiek leidt men af dat het gebouwenpatrimonium trager vervangen wordt dan de huidige afschrijvingstermijn van 33 jaar. Logischer zou zijn dat dit op 50% stond. In dat geval zou de aanschaffingswaarde die op 33 jaar wordt afgeschreven, na deze termijn ook effectief gemiddeld vernieuwd of vervangen worden.

Dit bedrag wordt mee bepaald door de middelen die het GO! van de overheid krijgt. De afgelopen jaren werd hiervoor niet voldoende geïnvesteerd, dus zou ook die achterstand in vervangende nieuwbouw of grondige renovatie, die almaar groter wordt, moeten worden weggewerkt. Het GO! kan zijn patrimonium dus niet voldoende vernieuwen. De staat en de waarde van het patrimonium dalen (zie hoofdstuk 'Infrastructuur').

BOEKWAARDE / AANSCHAFWAARDE TERREINEN EN GEBOUWEN (INCL. IN AANBOUW)

Voor installaties, machines en uitrusting is er een andere verdeling bij de scholengroepen dan bij de centrale diensten. In totaal is de boekwaarde hiervan bij het GO! met 3,55% gestegen. Maar bij de centrale diensten is die met 17,1% gedaald, terwijl ze bij de scholengroepen met 5% gestegen is.

Eind 2015 beschikken de centrale diensten voornamelijk over technische installaties (€ 1,8 miljoen) en computeruitrusting (€ 0,9 miljoen). De scholengroepen daarentegen hebben meer installaties en uitrusting (€ 25 miljoen), technische installaties (€ 15,1 miljoen), computeruitrusting (€ 9,3 miljoen) en keukeninstallaties (€ 8,8 miljoen).

Het meeste meubilair en rollend materieel zit logischerwijze bij de scholengroepen (98,5%). De scholengroepen beschikken voornamelijk over schoolmeubilair (51%), bussen (23%), telematica (11%) en kantoormeubilair (10%), de centrale diensten hebben vooral kantoormeubilair (95%).

De financiële vaste activa die in de geconsolideerde balans overblijven, zijn de betaalde waarborgen bij de scholengroepen (€ 42.000) en de vorderingen op meer dan een jaar bij SKOGO¹⁰, die beschouwd worden als deelnemingen in de betrokken organisaties (€ 23.000). Omdat er de laatste twee jaar bij SKOGO geen nieuwe leningen meer zijn uitgegeven en de lopende leningen gestaag worden afbetaald, zakt het deel op lange termijn jaar na jaar.

Zowel bij de scholengroepen als bij de centrale diensten bestaat het vlottende actief vooral uit geldbeleggingen en liquide middelen. Bij de centrale diensten is het meeste geld belegd (84,0%), terwijl het bij de scholengroepen overwegend op bankrekeningen staat (76,5%). Er mogen enkel risicoloze beleggingen genomen worden. Eind 2015 zijn er geen vorderingen op lange termijn.

De voorraden bestaan voornamelijk uit grondstoffen (42,9%), hulpstoffen (25,3%) en brandstoffen voor verwarming (15,2%) en in mindere mate uit goederen en materiaal bestemd voor verkoop (12,0%), gereed product (4,0%) en goederen in bewerking (0,6%). De voorraad bij de centrale diensten is promotiemateriaal in de webwinkel. Bij de scholengroepen bestaan de kortlopende vorderingen voor 72% uit leerlingenfacturen.

Passiva

	code	boekjaar	vorig boekjaar	verschil	% verschil
PASSIVA					
EIGEN VERMOGEN	10/15	781.933.549	731.593.410	50.340.140	+6,88%
Kapitaal	10	672.083.290	672.083.290	0	+0,00%
Reserves	13	22.360	22.360	0	+0,00%
Negatieve consolidatieverschillen		0	53.723	-53.723	-100,00%
Overgedragen winst/verlies (+)/(-)	14	-284.201.209	-303.031.290	18.830.081	-6,21%
Kapitaalsubsidies	15	394.029.108	362.465.327	31.563.781	+8,71%
VOORZIENINGEN	16	1.652.591	1.164.909	487.682	+41,86%
SCHULDEN	17/49	78.052.467	86.809.127	-8.756.660	-10,09%
Schulden op meer dan één jaar	17	18.204	13.759	4.445	+32,31%
Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	60.454.819	69.663.062	-9.208.242	-13,22%
Overlopende rekeningen	492/3	17.579.444	17.132.307	447.137	+2,61%
TOTAAL PASSIVA	10/49	861.638.607	819.567.445	42.071.162	+5,13%

Het eigen vermogen binnen de consolidatie is aanzienlijk gestegen met € 50,3 miljoen, vooral te verklaren door een toename van de kapitaalsubsidies met € 31,6 miljoen en een toename van het overgedragen resultaat met € 18,8 miljoen (resp. € 12 miljoen bij de centrale diensten en € 6,8 miljoen bij de scholengroepen).

Het kapitaal en de reserves blijven constant. Het kapitaal vertegenwoordigt het aanvangspatrimonium van het GO! voor € 566 miljoen in de boekhouding van de centrale diensten en voor € 106 miljoen bij de scholengroepen.

De centrale diensten slepen een overgedragen verlies met zich mee als gevolg van de geboekte afschrijvingen op het aanvangspatrimonium. Dit verlies verminderde wel door het positieve resultaat van € 12 miljoen. De scholengroepen hebben hun overgedragen resultaat met 7,14% verhoogd tot € 101,7 miljoen.

De daling van de schulden bij de centrale diensten is zo sterk, dat ze de toename bij de scholengroepen opheft. De geringe schulden op lange termijn zijn gestegen van slechts € 14.000 tot € 18.000, terwijl de kortlopende schulden met € 9,2 miljoen tot € 60,4 miljoen gedaald zijn.

Bij de scholengroepen zijn de handelsschulden met meer dan een vierde (+ 27%) of € 6,3 miljoen gestegen, bij de centrale diensten zijn ze met € 1,6 miljoen (- 17,8%) gedaald. Geconsolideerd komt dit neer op een stijging met € 5,1 miljoen (+ 16,5%). De andere schulden zijn eind 2015 globaal gezien op hetzelfde peil gebleven als eind 2014.

Resultatenrekening

Het geconsolideerde resultaat van het boekjaar 2015 is een positief resultaat van € 18,5 miljoen tegenover een positief resultaat van € 6,9 miljoen in 2014. Het positieve resultaat van het gehele GO! is te verklaren door het positieve resultaat van € 6,7 miljoen van de scholengroepen enerzijds en anderzijds het positieve resultaat van € 12,0 miljoen van de centrale diensten.

	code	boekjaar	vorig boekjaar	verschil	% verschil
RESULTATENREKENING					
Operationele opbrengsten	70/74	395.311.239	383.009.545	12.301.693	+3,21%
Operationele kosten	60/64	388.289.925	382.073.365	6.216.559	+1,63%
OPERATIONEEL RESULTAAT (+)(-)		7.021.314	936.180	6.085.134	+650,00%
Financiële opbrengsten	75	918.116	1.431.048	-512.932	-35,84%
Financiële kosten	65	127.381	113.506	13.875	+12,22%
FINANCIEEL RESULTAAT (+)(-)		790.735	1.317.542	-526.807	-39,98%
Uitzonderlijke opbrengsten	76	12.092.127	6.990.564	5.101.564	+72,98%
Uitzonderlijke kosten	66	1.405.575	2.338.024	-932.449	-39,88%
UITZONDERLIJK RESULTAAT (+)(-)		10.686.553	4.652.540	6.034.013	+129,69%
GECONSOLIDEERD(E) WINST/VERLIES (+)(-)		18.498.601	6.906.261	11.592.340	+167,85%

Operationeel resultaat

Het operationele of werkingsresultaat bepaalt in overgrote mate het algemene resultaat van het boekjaar en is in 2015 een positief resultaat van € 7,0 miljoen, wat € 6,1 miljoen meer is dan in 2014. In vergelijking met 2014 zijn de kosten met € 6,2 miljoen toegenomen, de opbrengsten met € 12,3 miljoen. De scholengroepen en de centrale diensten kunnen hun kosten dus volledig compenseren met de opbrengsten.

74% van de werkingsopbrengsten komt uit dotaties, toelagen en subsidies, 7% uit omzet van voornamelijk schoolmaaltijden en 19% uit andere operationele opbrengsten. De werkingskosten bestaan voor 49,2% uit de aankoop van diensten en diverse goederen, 30,7% uit loonkosten, 12,7% uit afschrijvingen en 6,2% uit verkoopkosten. Het financiële resultaat is met € 527.000 gedaald, voornamelijk omdat de intrestvoeten op bankrekeningen en beleggingen nog verder zijn afgenomen. Het uitzonderlijke resultaat is voornamelijk het gevolg van de meer- of minderwaarde op de verkoop van vaste activa.

Jaarrekening centrale diensten

Voor de centrale diensten bespreken we de jaarrekening 2016. Conform het Rekendecreet bestaat de rapportage uit een 'bedrijfseconomisch luik' en een 'begrotingsluik'. Dit gaat over de cijfers van de administratie en van de pedagogische diensten.

De centrale administratie moet zowel een bedrijfseconomische (dus dubbel boekhouden) als een budgettaire boekhouding voeren, met een belangrijke focus op het budgettaire, aangezien zij als overheidsorgaan wordt beoordeeld op basis van deze uitvoeringen en begrotingen. In wat volgt wordt het bedrijfseconomische resultaat besproken.

De Raad heeft de jaarrekening 2016 vastgesteld op 31 maart 2017.

ACTIVA		Boekjaar	Vorig boekjaar
VASTE ACTIVA	20/28	519.510.131,83	496.569.872,67
Immateriële vaste activa		10.190,07	37.285,95
Materiële vaste activa	22/27	517.299.941,76	494.332.586,72
Financiële vaste activa	28	2.200.000	2.200.000
VLOTTENDE ACTIVA	29/58	108.503.838,78	97.174.829,42
Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	89.966,6	226.758,33
Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	15.855.838,05	11.110.260,25
Geldbeleggingen	50/53	79.297.000	81.620.000
Liquide middelen	54/58	12.055.223,29	4.011.292,75
Overlopende rekeningen	490/1	1.205.810,84	206.518,09
TOTAAL VAN DE ACTIVA	20/58	628.013.970,61	496.569.872,67

PASSIVA		Boekjaar	Vorig boekjaar
EIGEN VERMOGEN	10/15	608.214.863,08	574.421.665,47
Kapitaal	10	566.402.078,9	566.402.078,9
Overgedragen winst (verlies)	14	375.272.351,82	385.948.911,38
Kapitaalsubsidies	15	417.085.136	393.968.497,95
VOORZIENINGEN EN UITGESTELDE BELASTINGEN	16	395.331	395.331
Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	395.331	395.331
SCHULDEN	17/49	19.403.776,53	18.927.705,61
Schulden op meer dan één jaar	17	41.395,73	0
Schulden op ten hoogste één jaar	42/48	18.757.800,12	18.045.157,18
Overlopende rekeningen	492/3	604.580,68	882.548,43
TOTAAL VAN DE PASSIVA	10/49	628.013.970,61	496.569.872,67

RESULTATENREKENING		Boekjaar	Vorig boekjaar
BEDRIJFSOPBRENGSTEN	70/74	58.272.834,14	57.637.868,73
Omzet	70	3.458,47	3.154,39
Andere bedrijfsopbrengsten	74	58.269.375,67	57.634.714,34
Bedrijfskosten	60/64	59.221.005,53	56.518.121,35
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	150.471,74	-125.649,99
Diensten en diverse goederen	61	12.701.005,11	9.059.065
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	62	16.716.270,66	17.775.552,19
Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	26.649.453,35	29.075.041,06
Waardeverminderingen op voorraden, op bestellingen in uitvoering en op handelsvorderingen: toevoegingen	631/4	885.804,69	
Andere bedrijfskosten	640/8	2.117.999,98	734.113,09
Bedrijfswinst (Bedrijfsverlies)		-948.171,39	1.119.747,38
Financiële opbrengsten	75	121.076,63	160.678,51
Financiële kosten	65	19.039,64	9.880,42
Winst (Verlies) uit de gewone bedrijfsuitoefening vóór BELASTINGEN		-846.134,4	1.270.545,48
Uitzonderlijke opbrengsten	76	12.704.045,84	11.182.284,32
Winst (Verlies) van het boekjaar vóór belasting		10.676.559,56	12.039.773,02
Winst (Verlies) van het boekjaar		10.676.559,56	12.039.773,02

Balans

De vaste activa zijn de bezittingen die er voor langere tijd zijn, zoals gebouwen, machines en meubilair. De afschrijvingen zijn boekhoudkundige verwerkingen waardoor uitgaven voor duurzame goederen over verscheidene jaren worden gespreid. De vaste activa zijn met € 22,940 miljoen gestegen. Dit is voornamelijk te verklaren doordat het aantal terreinen en gebouwen, meer bepaald onder de rubrieken 'terreinen en gebouwen' en 'activa in aanbouw', het sterkst is toegenomen.

Bij de verkoop van vaste activa zoals gronden en bestaande gebouwen, en buitengebruikstellingen na de afbraak van een gebouw, worden zowel de oorspronkelijke aanschaffingswaarde als de geboekte afschrijvingen uit de boekhouding gehaald. Er is het afgelopen jaar voor € 20,130 miljoen historische aanschaffingswaarde en voor € 20,072 miljoen geboekte afschrijvingen uit de boekhouding gehaald.

Er werden 5 percelen grond en 9 bestaande gebouwen verkocht. Eén perceel grond werd onteigend. Eén onroerend goed had nog een boekwaarde van € 57.000, de overige onroerende goederen hadden geen boekwaarde meer. De gerealiseerde meerwaarden, zijnde het verschil tussen de verkoopopbrengsten en de netto boekwaarden, bedragen € 12,697 miljoen.

Er zijn geen immateriële vaste activa aangekocht en de totale afschrijvingskosten bedragen € 27.000. Het gaat om weinig tastbare bezittingen, hoofdzakelijk licenties en certificaten voor o.a. tekenprogramma's, beveiligingsprogramma's, apps en zo meer.

Er is voor € 49,049 miljoen geïnvesteerd in gronden en gebouwen, waarvan € 34,095 miljoen betrekking heeft op nieuwbouw schoolgebouwen. Deze kosten worden geboekt op rubriek 27 'Vaste activa in aanbouw'. Bij de definitieve oplevering van een gebouw worden alle gemaakte kosten gekapitaliseerd en overgeboekt naar rubriek 22 'Terreinen en gebouwen'. Vanaf dat moment wordt er afgeschreven op het activum. Einde 2016 bedroeg het saldo op deze rekening € 145,162 miljoen.

De waarde van de installaties en machines is met € 337.000 gedaald tot € 3,019 miljoen. Er werd voornamelijk geïnvesteerd in computeruitrusting. De waarde van het meubilair en rollend materieel is met € 53.000 gedaald tot € 707.000. Er werd voornamelijk geïnvesteerd in nieuw kantoormeubilair voor de herinrichting van de leslokalen voor nascholing in het Huis van het GO!

De vlottende activa zijn de bezittingen die relatief snel in geld kunnen worden omgezet. Eind 2016 bedragen de openstaande werkingsvorderingen op ten hoogste één jaar € 13,156 miljoen, een toename met € 5,055 miljoen ten opzichte van 2015. Op 31 december 2016 had het GO! voor € 79,297 miljoen belegd in waardepapieren, een daling met € 2,323 miljoen ten opzichte van 2015. De liquide middelen inclusief kassen vertoonden einde 2016 een saldo van € 12,052 miljoen, een stijging met € 8,055 miljoen ten opzichte van 2015. De netto toename in liquiditeiten bedraagt bijgevolg € 5,732 miljoen. Vermits het GO! enkel mag beleggen in door overheid gewaarborgde papieren, en het aanbod hierin daalt, kunnen niet alle vrijgekomen middelen belegd worden.

Het saldo van de overlopende rekeningen bedraagt € 975.000. Dit saldo slaat op kosten die de jaargrenzen overstijgen en dus deels betrekking hebben op 2017 en later. Het betreft huur en huurlasten voor het Huis van het GO! en het tweedaagse evenement PPGO! Live (april 2017), en de licenties en onderhoudscontracten voor 2017 e.v.

Het eigen vermogen is wat overblijft nadat alle bezittingen zijn verkocht aan boekwaarde en de resterende schulden zijn afgelost. Het GO! sluit het boekjaar 2016 af met een positief resultaat van € 10,677 miljoen. Het overgedragen netto verlies bedraagt dan € 372,272 miljoen.

Het saldo van de schulden op meer dan één jaar slaat op voorschotten op EU-subsidies voor vier Europese projecten die in het afgelopen jaar zijn opgestart, maar waarvoor nog geen uitgaven zijn gedaan. Het bedrag van de ontvangen voorschotten werd als op te nemen lening geboekt, om te voldoen aan de budgetneutraliteit voor het verwerken van EU-subsidies.

De handelsschulden op ten hoogste één jaar bedragen € 9,919 miljoen en zijn met € 2,589 miljoen toegenomen ten opzichte van 2015. Dit is volledig te verklaren door het feit dat de provisie 'te ontvangen facturen' met € 2,565 miljoen gestegen is. De leveranciersschulden vloeien voort uit de dagelijkse registratie van aankoopfacturen van zowel private als openbare crediteuren. Per einde van het boekjaar 2016 bedraagt deze schuld € 3,146 miljoen. Het merendeel ervan is schuld aan private schuldeisers. De berekening van de provisie 'te ontvangen facturen' ontstaat vanuit de openstaande bestellingen waarvoor eind 2016 de prestaties of diensten geleverd zijn maar nog niet gefactureerd. Er werd een provisie van € 6,516 miljoen geboekt. De openstaande sociale schulden bedragen op het einde van het boekjaar € 2,613 miljoen. Het totaal van deze balanspost 'overige schulden' bedraagt € 6.000 en omvat twee waarborgen uit 2010 en een bijkomende borgstelling van € 5.000 die in 2015 genomen werd voor de uitvoering van werkzaamheden. Het saldo bij de overlopende rekeningen bedraagt € 605.000.

Het saldo van de rubriek 'inkomens- en kapitaaloverdrachten' bedraagt € 55,678 miljoen, een stijging met € 993.000.

Resultatenrekening

De centrale diensten realiseren eind 2016 een netto resultaat van € 10,7 miljoen.

	2016	2015
Operationeel resultaat	-948.171	1.119.747
Financieel resultaat	102.037	150.798
Uitzonderlijk resultaat	11.522.694	10.769.228
Netto resultaat	10.676.560	12.039.773

Het operationele resultaat is negatief. Er werden meer uitgaven dan inkomsten geboekt. De inkomsten zijn met € 2,6 miljoen gestegen. De uitgaven voor diensten en diverse goederen zijn met € 3,6 miljoen gestegen door de hogere huurkosten voor gebouwen, lokalen en buiteninfrastructuur en de kosten voor onderhoud en herstellingen. De personeelskosten en de afschrijvingen zijn gedaald.

De inkomsten uit beleggingen zijn hoger dan bankkosten, wat een financieel resultaat van € 102.000 oplevert.

Het uitzonderlijke resultaat bestaat langs de inkomstzijde uit in 2016 gerealiseerde meerwaarden op verkopen voor een bedrag van € 12,704 miljoen. De uitzonderlijke kosten voor een bedrag van € 1,181 miljoen hebben betrekking op verkoop- en verhuuropbrengsten die doorgestort werden aan de scholengroepen. Een percentage van de gerealiseerde verkoopopbrengsten wordt immers doorgestort aan de betrokken scholengroep om kleine infrastructuurwerken te bekostigen.

8. Samen zorg dragen voor klachten

Het GO! blijft sterk inzetten op een eenvoudige en laagdrempelige klachtenprocedure en een directe aanpak, informeel en oplossingsgericht. Klachten die worden geuit - op welke manier ook - moeten niet alleen als dusdanig worden gehoord en erkend maar moeten ook onmiddellijk op de juiste plaats in de organisatie terechtkomen.

Klachten in cijfers

In vergelijking met 2015 ontving het GO! bijna 10% minder klachten (van 324 naar 293). Twee ervan gingen over de werking van de centrale diensten van het GO!; alle 291 andere werden ingediend bij een scholengroep en betroffen de werking van een school of de betrokken scholengroep zelf.

De centrale klachtencoördinator fungeert als aanspreekpunt, ook voor meldingen en klachten die conform de GO! klachtenprocedure aan de scholen of scholengroepen moeten gericht worden. Over alle scholengroepen en onderwijsniveaus heen werden in totaal 101 meldingen en klachten geregistreerd. Het merendeel van de klagers werd doorverwezen naar de school of instelling of de scholengroep waar de oorzaak van de klacht zich voordeed en de behandeling aangewezen was. Een 9-tal klachten werd - in samenspraak met de klager - integraal voor behandeling doorgestuurd naar de scholengroep in kwestie. Bij 9 andere klachten had de school of scholengroep expliciet om ondersteuning gevraagd.

Klachtenbeeld

Het klachtenbeeld lijkt sterk op dat van de vorige jaren. Het merendeel van de klachten van burgers bevat een bezwaar tegen een handeling of houding van de directeur of een personeelslid. Klachten over zorg en begeleiding van leerlingen (al dan niet met specifieke noden), informatieverstrekking, orde- en tuchtmaatregelen ten aanzien van leerlingen en financiële zaken behoren al een aantal jaren tot de top vijf. Vermits ze rechtstreeks te maken hebben met de core business van het onderwijs, hoeft dit niet te verbazen. Er is nog altijd nood aan concrete acties en beleidsinitiatieven die zich op deze aspecten toespitsen.

Het merendeel van de klachten van personeelsleden is gericht tegen een handeling of houding van de eigen directeur of een collega.

Bij het opvragen van de gegevens over de klachtenbehandeling in het afgelopen jaar werd specifiek gepolst naar klachten over vier actuele beleidsthema's, met name: armoede, de vluchtelingenproblematiek, levensbeschouwing en de toepassing van het M-decreet. Het aantal klachten rond deze thema's bleek heel beperkt te zijn; het gaat om slechts een paar dossiers. Vermoedelijk is dit te verklaren door het feit dat men in eerste instantie op het lokale niveau met deze aspecten te maken krijgt, en dat men daar meteen op kan inspelen. Het is pas wanneer hij niet tevreden is over de al dan niet aangereikte oplossing dat de burger een formele klacht indient bij de betrokken scholengroep.

Aanbevelingen en verbetervoorstellen

De scholengroepen hebben heel wat concrete suggesties en voorstellen gedaan, die meteen aangeven waar men nood aan heeft, vaak om de dienstverlening te vrijwaren en verbeteren. Soms gaat het om zeer praktische zaken zoals opleidingen of

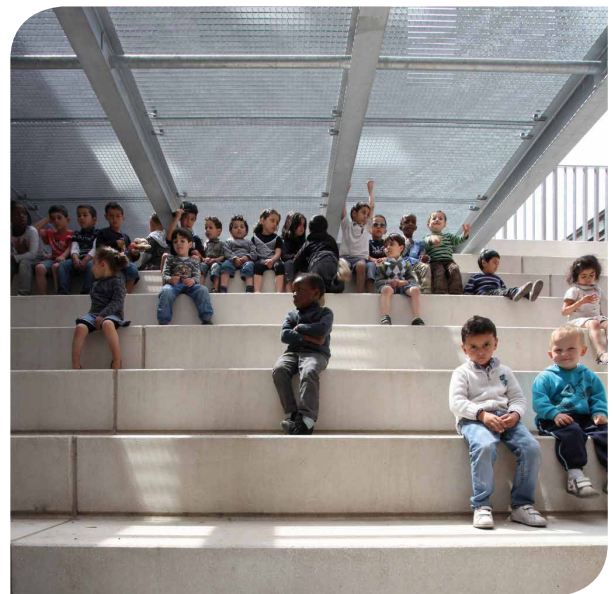
registratiesjablonen, soms over beleidskeuzes die men moet maken, zoals het toepassen van de klachtenprocedure.

Een behandeling op maat, werken met waarden, kwaliteitsvol contact en samen zorg dragen voor klachten. Dat zijn nog altijd de uitgangspunten die in het GO! als een rode draad door de klachtenhandeling lopen.

Besluit

Aan de slag gaan met de resultaten van de klachtenbehandeling en klachtenmanagement vormgeven is en blijft een uitdaging en een voortdurend veranderings- en leerproces. Dit sluit aan bij de baseline van het pedagogisch project van het GO! - samen leren samenleven - en de kernwaarden respect, gelijkwaardigheid, oprechtheid of eerlijkheid, openheid, betrokkenheid en engagement. De klachtenbehandelaars in de scholen(groepen) en de klachtencoördinatoren van de diverse geledingen hebben hun rol te spelen, in samenspraak en overleg met veel andere medewerkers. Samenwerken biedt absoluut een toegevoegde waarde en vormt de sleutel om van het klachtenmanagement een (blijvend) succesverhaal te maken.

Meer details over de klachtenbehandeling in het GO! zijn te vinden op GO! pro, het kennisplatform voor de GO! professional (<http://pro.g-o.be/klachtenmanagement/klachtenrapporten>). U vindt er de gecoördineerde rapporten die het GO! conform het Vlaamse Klachtendecreet jaarlijks voor 10 februari bij de Vlaamse Ombudsdienst inlevert.

Allemaal VIP Helemaal Go!

